

Leidėjas: Kanados Lietuvių Katalikų Kultūros Draugija
Redaktorius: K. dr. Pr. Gaidamavičius; pavaduotojas: A. Rinkūnas
Metinė prenumerata \$5, pusmetinė — \$3. Rėmėjo metų prenumerata \$10
Skelbimai ruošiamam numeriui priimami iki ketvirtadienio. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Rankraščiai taisyti redakcijos nuostata. Autorių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę.

The Lights of Homeland — Lithuanian Weekly

Published by Lithuanian R. Catholic Cultural Society of Canada
Subscription rates: \$5 per year, \$3 per 6 months.
Deadline for advertisements — Thursday
Authorized as second class mail by the Post Office Department, Ottawa,
and for payment of postage in cash.

941 Dundas Street West, Toronto 3, Ontario, Canada

Tel. 368-6813

Religiniam gyvenime

Lietuvos vyčių jubilėjus.

Amerikos lietuviško katalikiško jaunimo organizacija Lietuvos vyčiai šiemet mini 50 metų veikimo sukaktį. Šią organizaciją įkūrė 1913 m. Mykolas Norkūnas. Apsisprendę už ištikimybę Dievui ir savo tautai, Lietuvos vyčiai daug yra nuveikę Amerikoje atvažiavusio ir čia gimusio jaunimo tarpe, padėdami išlaikyti lietuvių kultūrą, religiją, patriotinę ir kultūrinę veiklą. Nuo 1915 m. rudens ši organizacija leidžia savo žurnalą „Vyčiai“. Ypač ankščiau atskiros kuopos pasižymėdavo savo chorais, dramomis, būreliais. Lietuvos vyčiai ypač aktyviai reikiąsi laisvų sąlygų įvairiems įtakingiems JAV valdžios atstovams, judindami Lietuvos laisvinimo reikalą. Neseniai išspausdėjo šios organizacijos istoriją: „Lietuvos vyčiai Amerikoje“, parašyta Igno Sakalo. Angliškąją istorijos laidą paruošė Stasys Piezai. Lietuvos vyčiai metiniam seimui susirinkę į Bostoną rugpjūčio 14-18 d. paminėjo sukaktį ir išrinko naują valdybą. Pirmą kartą vyčių istorijoje pirmininke išrinkta moteris — Helen Shields iš Philadelphia, Pa.

• Rasių klausimo religinis aspektas. Rugpjūčio 25 d. visose JAV katalikų bažnyčiose visų pamaldų metu buvo skaitomas Amerikos katalikų vyskupo benras ganytojiškas laiškas rasių klausimu. Tai jau nepermas toks pasisakymas. Amerikos vyskupai 1943 ir 1958 m. taip pat buvo išleidę atsisakymus ir Amerikos katalikiškąją visuomenę šiuo reikalu. Paskutiniųjų įvykių proga pakartotinai primenama, kad negrų rasinis klausimas — tai didelis JAV tautinės sąžinės bandymas.

• Mes privalome pašalinti visas kliūtis, kurios kliudo mūsų brolių negrų teises“, pabrėžia vyskupas. „Pakartotinai primename, kad rasinio klausimo esmė yra moralinė ir religinė. Tai liečia žmogaus teises ir mūsų laikysena artimo atžvilgiu. Iškrymimas, neatsižvelgiant į asmenines savybes ir vertybes, remiantis vien pripuolamomis rasės ar odos spalvos žymėmis, yra žmogaus teisių pažeidimas, nesuderinamas su tiesa, kad visi žmonės yra Dievo sukurti su lygiomis teisėmis ir lygia verte“.

Toliau vyskupai savo laiške primena, kad neseniai miręs popiežius Jonas XXIII savo enciklikoje „Taika Žemėje“ taip pat pabrėžė, jog visuomenėje vienas narys turi pareigą pagerbti kito bendruomenės nario teises. Gi šv. Tėvas Paulius VI pačioje savo popiežiavimo pradžioje ypač paryškino besąlyginę artimo meilės reiklą, nes juk visi žmonės yra atpirkti to paties Išganytojo ir kiekvienas yra įpareigotas pagalbėti mažiau pajėgiems, kad tuo būdu ir anie galėtų pasiekti augstesnę žmogiškojo gyvenimo lygį.

Nedviprasmiškai vyskupai nurodo, kad rasinis klausimas lie-

čia kiekvieno asmens sąžinė, nežiūrint kokiam laipsnyje jis tiesiogiai ar netiesiogiai paliečiamas. Dievo meilės labai aštrus ir konkretus išbandymas — tai artimo meilės vykdymas. Vyskupai primena apaštalo perspėjimą, kad kiekvienas, kuris sakosi mylįs Dievą, bet nekencia savo artimo, yra melagis.

Kaip tolimesnius žingsnius rasinio klausimo sprendime, vyskupai nurodo ne vien vyriausybės, bet taip pat ir atskirų asmenų krikščioniškos meilės pareiskimą ir konkretų pritaikymą kasdienybėje. „Yra būtina, kad visi turėtų lygias galimybes įsijungti darbe, viešosiose ir privačiose mokyklose, apsigyvenimo sąlygose ar pašalpos klausimuose“.

Skirtingų rasių asmenys esą turėtų stengtis vienas kitą geriau pažinti, suprasti bei įvertinti. Tam susidarytų galimybės diocenezėse ar parapijinėse organizacijose, darbovietėse, įstaigose ir pan.

Baigdami laišką, vyskupai primena, kad rasių klausimų sprendimas bus daug sėkmingesnis ir išsados daug patvaresnis, kai visi piliečiai supras ir pripažins, kad rasinis teisingumas ir meilė yra atremti ir religinį pagrindą.

• Sv. Raštas gyvenime. Kalbėdamas pasaulio metodistų suvažiavime Atlantas arkivyskupas Paul J. Hallinan pastebėjo, kad tiek katalikai, tiek protestantai sv. Raštą yra tapę tarsi kokie ginklu sandėliai, kad, grogai pasitaikius, abi pusės galėtų svaidyti įvairiomis citatomis ir tekstais savo argumentams paremti. Argi nesąs jau laikas, kad būtų grįžtama prie sv. Rašto kaip mūsų tikėjimo pagrindo ir gyvenimo Kristuje šaltinio. Savo kalboje arkivyskupas taip pat išreiškė pagėdymą turėti vienodą sv. Rašto laidą, kuri būtų priimtina katalikams, ortodoksams ir protestantams. Katalikai iš savo pusės perdaug linkę žiūrėti ir savo Bažnyčią vien iš santarkos pusės ir naudotis sv. Raštu vien paremti organizaciniams reikalavimams. Iš sv. Rašto esą galima daug pasimokyti ir pagal jį kasdieniškai įgyvendinti sukilininti.

• Tikybinė laisvė. Ruošdamiesi dalyvauti Vatikano Santarbos antrojoje sesijoje, kuri prasidės Vatikane rugėjo 29 d., JAV 149 vyskupai susirinkę Čikagoje pasidalino nuomonėmis apie santarboje svarstytinus klausimus. Tarp kitų išvadų vyskupai ypač pabrėžė, kad būtų labai naudinga, jei santarba aiškiai pasisakytų tikybinės laisvės klausimu.

Paruošė
Kornelijus Bučmys, OFM

Saint John. — George James Whitbread Trans-Canada plentų pėsčiųsiais keliauja iš Viktorijos į St. John's. Jis jau yra nuėjęs 3.600 mylių. Kelionę teko nutraukti, nes policija jį suėmė už girtavimą ir uždarė į kalėjimą.

GEDIMINAS GALVA

Lietuvos pavergimas ir prisikėlimas 2.

A. LIETUVOS PAVERGIMAS

Lietuvos pavergimas sukėlė mūsų aštrų ir pakalintų net ir ten, kur mūsų posūkiui nebūtų pakeitę istorinės raidos. Tačiau ir šiuo metu negalime tvirtinti, kad mūsų praeitis be esminių klaidų. Kaikuriais vidaus politikos klaidas krašto pavergėjas bando savo tikslams panaudoti. Apie jas čia nekalbėsime. Didžiausia ano meto klaida — pastatymas tikroviškojo raišo. Ne aš vienas turėjau progos 1939. VI. 15 įspėti Lietuvos vyriausybę pasirošti kovai už laisvę, kai prarasime savo nepriklausomybę. Mūsų valstybėje buvo pamiršta taisyklė: valdyti — reišia kraštą. Mes laukėme įvykių raidos iki paskutinių minučių ir veiktuomis rankomis palikome kraštą visai nepasiruošę ilgai kovai.

Rusai ir vokiečiai jau nepirmą kartą padalino ir užgrobė lietuviškas žemes. Jų noras plėstis ir kitas tautas paversti iš seno žinomas. Rusai išnaudoja kiekvieną progą veržtis į vakarus, kai vidurinėje Europoje užtinka silpną pasipriešinimą. Vokiečių žygiavimas į rytus buvo sulaukytas, bet jo polėkiai neišblėso. Praėjusio karo metu sunaikinus joją ir rytus, teliko jojikas ir vakarus, kuris plačiau užsimojo kaip istoriniais carų laikais.

1. Carinis ir komunistinis imperializmas

Carinės Rusijos įvykdyto Lietuvos-Lenkijos padalinimo būdai 1795 m. panašūs ir sovietiniais. Abiem atvejais rusai griebėsi klastos ir jėgos Lietuvai paverkti. Rusijos Mokslų Akademijos 1907 m. išleista leidinyje dar buvo silpni, kai bandė įkurti sovietinę Lietuvą. 1918. XII. 22 sovietų liaudies komisarų taryba nutarė: „Suteikti sovietinei Lietuvos vyriausybei visą reikalingą paramą išlaisvinti kraštui iš buržuazijos jungo“. Anuometiniai užsimojimai buvo sutrukdyti tautų, kovojančių už savo laisvę,

lenkų priešai pasitarti, imperatorė pasiuntė kariuomenę miestui apsaugoti. Susirinkusieji buvo priversti pasirašyti raštą, kuris leido Rusijos imperatorei globoti respublikos esmines teises, t. y. konstituciją. Nuo to meto įvykiai sekė vienas kitą, veddami į įsigalėjimą Lietuvoje. Carinė apgavo net didžiausius lenkų priešus, kurie įėjo į paramos Rusijoje. Pažadai, papirkimai, klasta ir jėga tarnavo vienam tikslui — žengti į vakarus.

Ne kas kitas, o sovietų užsienio reikalų komisaras Viacheslav Skriabin-Molotov įėjo į testinimo tarp carinės ir komunistinės Rusijos 1940. VI. 30 taryboms Vincui Krevei: „Rusijos carai, pradedant Jonu Žiauruiu, stengėsi įsigalėti Pabaltijy ne dėl asmeninės garbės, bet siekdami įgyvendinti rusų tautos ir Rusijos tikslus. Jei sovietų vadai nepasinaudojo dabartine proga, kuri vėliau gali nepasitaikyti, būtų padaryta nedovanotina klaida. Todėl sovietų vadai nutarė Pabaltijy valstybes prijungti prie Sovietų Sąjungos“.

Tas pats Molotovas anuomet darė eilę klaidinančių pareiškimų dėl Pabaltijy ateities iki buvo įvesta kariuomenė ir įgyvendinta sovietinė santvarka. Carinė ir komunistinė Rusija darė vingius, tačiau siekė to paties tikslo — paverkti Lietuvą.

2. Sutarčių sulaužymas

Komunistinė Rusija bandė gausius klastos būdus už carinę. Komunistinė Rusija valstybes sprogdina iš vidaus ne vien ginklu, bet ir idėjomis. Jos polėkiai žymiai platesni už istorinės Rusijos, kuri slinko mažesnio pasipriešinimo linkme. Sovietai dar buvo silpni, kai bandė įkurti sovietinę Lietuvą. 1918. XII. 22 sovietų liaudies komisarų taryba nutarė: „Suteikti sovietinei Lietuvos vyriausybei visą reikalingą paramą išlaisvinti kraštui iš buržuazijos jungo“. Anuometiniai užsimojimai buvo sutrukdyti tautų, kovojančių už savo laisvę,

Rusijos komunistams teliko savo krašte išvirtinti, sukurti pramonę, ginklų kalvę ir imperialistinės politikos vykdymą atidėti vėlesniam tarpsniui. Maskva pakeičė taktiką: ji pasirašo taikos ir nepuolimo sutartis. 1920. VII. 12 sutartimi sovietai atsisako betkurių tarsių ir lietuvių etnografinės žemės ir pripažįsta Lietuvą be jokių sąlygų. Nepuolimo sutartimi Maskva užtikrina, kad nebus panaudotos politinės, karinės, ūkinės ar kurios kitos priemonės Lietuvai užpulti.

Karui prasidėjus buvo tylama dėl rusų-vokiečių slapto sutarties Lietuvai ir Lenkijai pasidavinti. Kai 1939 m. rudenį Lenkija buvo sužlugdyta ir padalinta, jau galima buvo numanyti, kad ir Pabaltijy likimas jau išspręstas. Lietuvos likimas jau buvo išspręstas 1939. X. 10 tarpusavio pagalbos sutartimi, kuri leido įvesti Trojos arklių — sovietinę kariuomenę.

Sovietinė kariuomenė įvedus Lietuvon žaidimas atiteko Maskvai. Kremlius nustatė kada pradėti provokacinius žygius, nesisaitant nė su savo kariu mirtimi nei priemonėmis paklupdyti Lietuvos vyriausybę ir tautai.

Anuo metu jau buvo aišku eiliniam lietuviui, kad nepriklausomos Lietuvos dienos yra jau suskaitytos, tačiau laikinoji sostinė, gyvenanti laukimu ir bergždžiomis viltimis, nedarė toliau siekiančių žygių, kurie būtų galę sustiprinti kovą nepriklausomai Lietuvai atkurti. Anuometinis vilimas, kad lietuviai galės naudotis bent Išorinės Mongolijos padėtimi, primena nūdienę, kai tariama: vakariečių galbės praskins lietuvių tautai kelią į laisvę. Tiesa, iš jų kartais nurstama negarsius pareiškimus dėl mūsų laisvės, tačiau mes patys juos perdedami ir paskleidami dažnai itaigojame klaidinga tvirtinimą: Lietuvos laisvė bus atkurta, be lietuvių tautos ryžto ir aukų.

Tolimose lietuvių salose

K. P. R. GAIDA

KAIP ISIŠKURĘ WINNIPEGIEČIAI?

Augantis miestas įgalino nevieną atvejį neblogai išsikurti. Pradžioje visi plūso, kad galėtų užpildyti namus, paskui — automobilius, o dabar — vasarnamius ir laivus. Jau visa eilė seimų turi išsigiję vasarnamius prie ežerų. Tikėtai gaila, kad labai išsimetę ir nesudaro savo Palangos. Kiek didesnė grupė tautiečių turi vasarnamius Winnipege Beach vasarvietėje. Čia yra „Mikucio“ dviras“, V. Januškos „Bangos“, M. Januškos, Baniukonio ir kt. vasarnamiai.

Winnipego mieste yra keletas tautiečių išvirtinusių versluose. Bene jauniausi šioje srityje yra Alfonsas ir Ona Jančiukai, neseniai atidarę valgyklą-restoraną. Kiek seniau šioje srityje dirba p. Ramanauskai. Jų valgykla yra slavų rajone ir taikosi daugiau prie jų skonio. St. Ramanauskas dirba prie atominės jėgainės statybos, o ponia Julija tvarko valgyklą. V. ir E. Januškos turi maisto krautuvę. Taip pat turi krautuvę ir p. Demereckai. Iš rangovų bene žymiausi yra J. Šmaizys ir M. Sarauškas. J. Šmaizys yra atlieks pagrindinis laivų. Bažnyčios statybos darbus. Jurg. Januška yra įsivertinę transporto srityje: turi visą eilę sunkvežimių ir gali operuoti visame Amerikos žemyne. Vincas Januška dirba prie telefonų centrinių įrengimų Winnipege ir kituose miestuose. Linotipininkas Taliūnas dirba „Free Press“ dienraščio spaustuveje, o Vaitiekūnas — transporto skyriuje. P. Mikalauskas turi kepyklą. J. Timermanas, St. Ramanauskas ir J. Skamarocius — plomberiai. J. Timermanas yra Metropolitain b-vės vieno skyr. viršininkas. Jis yra olandas, vedęs lietuvaitę, priklauso liet. parapijai. Alf. Vyt. Galinaitis — dailidė. Alf. Baniulis turi nusipirkęs didžiulius namus, kuriuose nuomojami butai. Jis pats gyvena Saskačevane. K. Beniūsis turi vartotų baldų parduotuvę, Vikt. Burokas — Borax — laidojimo įstaiga, St. Surdokas — laikrodžių taisykla.

Neįmanoma pravažiuojančiam suminėti visus. Iš visko betgi matyti, kad lietuviai Winnipege gana gerai įsikūrę. Kiek teko patirti, savitinio atlyginimo vidurkis darbininkų svyruoja tarp \$60 — \$80; kvalifikuoti darbininkai, žinoma, gauna daugiau.

KITOS PROFESIJOS

Winnipego liet. kolonijoj yra ir laisvų profesijų žmonių ir tar-

nautojų. Iš gydytojų tėra du: Alf. Januškis ir odontologas P. Vyte. Veterinaras Č. Kurauskas yra valdžios tarnyboje ir gyvena tolokai nuo Winnipego — Minnedosoje.

Agr. Malinauskas dirba zoologijos sode kaip vicedirektorius. E. Federas-Federavičius, dirbęs pašte darbininku, pakeltas į tarnautojus; kasmet laiko po egzaminą ir tuo būdu kopija augstų pašto tarnyboje. T. Juška — senosios kartos ateivis — užima atsakingą vietą ligoninėje kaip sandėlio vedėjas. Lidija Dargužaitė dirba už Winnipego Canberry miestelyje psichiatrinę ligoninę kaip psichologę; be kito, ji studijavo Otavoje pas dr. A. Sidlauskaitę. Irena Pranavičiūtė yra baigusi Manitobos un-te elektroniką ir specialius kursus JAV. Dabar ji užima atsakingą vietą vienoj b-vėj ir yra laikoma gera specialiste. Inž. A. Maciūnas — Dominion Bridge tarnautojas. A. Stonkus — Manitoba Bridge tarn. A. Balbonas turi apšildymo reikmenų imonę. N. Vileišis — foto studija (oficialus vyskupo fotografas). A. Radzevičius — akinių stiklų šlifutojas.

Anksčiau Winnipege gyveno žymus gydytojas dr. Eug. Gedgaudas, rentgenologas. Jis buvo išrinktas Manitobos gydytojų korporacijos vicepirmininku, kuris, pagal tradiciją, vėliau tampa pirmininku. Kai gavo pasiūlymą iš Mineapolio, JAV, dėsytis un-te, paliko Winnipegą ir dabar profesoriauja.

UNIVERSITETAS IR STUDENTAI

Manitobos un-tas Winnipege yra išaugęs į didelę švietimo įstaigą, išlaikoma provincinės valdžios. Jam parinktas erdvas žemės plotas už miesto, kur yra sukelti visų fakultetų, kolegijų ir institutų pastatai. Daugumas jų yra visai nauji, modernūs. Statyba dar nebaigta — statomas vis naujos patalpos. Čia prisiglaudusi ir katalikų St. Paul kolegija. Jos bažnyčia labai moderni, bet neskoninga; atrodo kaip sardinio dėžė. Viduje ji kiek idomesnė; Kryžiaus kelio stotys yra vitražinės — skaldyto stiklo. Joms padaryti langai, per kuriuos prasišviečia iš lauko pusės.

Manitobos un-te studijuoja ir keletas lietuvių: Arv. Kriščiūnas, pasižymėjęs bėgikas — odontologija. J. Januška — teisė. J. Grabys — humanit. mokslus, Alg. Malinauskas — analitinę matematiką, Marshall — mediciną. Siais metais pradės studijas — D. Januškaitė, D. Demereckaitė,

Juška ir kt. Kol kas lietuviai studentai glaudesnio tarpusavio ryšio neturi.

KULTŪRINĖ VEIKLA

Vasaros metu, kaip ir visur, betkokia veikla sustoja ir Winnipege. Tad neteko dalyvauti jokia lietuvių kultūriname rengime. Iš pasakojimų betgi buvo matyti, kad ji yra gyva, nors ir nedideliu mastu. Praeityje ji buvo visą gyvenimą, žmonės buvo veiklesni; dabar esą jau sunkiau. Veikla šeštad. m-la, kuriai vadovauja kun. J. Bertasiūnas; mokytojaus ar mokytojaus: St. Ramanauskas, V. Šmaizienė, B. Bujo, kienė, p. Galminienė, p. Federavičiūtė. Ivarių minėjimų proga pasirodo taut. šokių grupė, vad. Hildos Barkauskaitės. Jai priklauso daugiausia moksleiviai. Jie buvo pasiryžę dalyvauti II taut. šokių festivalyje Čikagoje, bet pavasario egzaminai suklidė. Choras gieda per pamaldas ir pasirodo kitomis progomis. Šiuo metu jam vadovauja jauna vargoninkė D. Januškaitė. Praeityje, atrodo, turėta stipresnių jėgų: buvo pajėgūs statyti net operetes. Kai vieni išsikėlė kitur, kaip muz. P. Sopaga, Sodaitis, kiti pavarę, muzikinė veikla sulėtėjo.

Kultūrinės veiklos visai ma. Matoma pasireikšia ypač per šventes bei minėjimus — Kalėdų, Velykų, Vasario 16, Motinos Dienos ir pan. progomis, kai reikia sudaryti programas. Tada įtraukiami ypač jaunieji talentai. Savo inaisais prisideda mokyti. V. Šmaizienė, bendradarbiaujanti spaudoje, dail. Kalasauskas, K. Strikaitis, mokyti. Galminienė ir kiti.

Kultūrinę bei visuomeninę veiklą skatina ir Lietuvių Bendruomenė, kurios apylinkė čia pirminkauja agr. Malinauskas. Anksčiau ilgas metus vadovavo Demereckas. Jie pageidavo aktyvesnio tautiečių bendradarbiavimo bendruomeninėje veikloje. Veikėjų tarpe jaučiamas lyg ir pavargimas; esą jau 10 metų kaip tie patys veidai. Kitos lietuvių orgjos mažai ar visai neįveda. Geriau įsikūrus, padidėjo individualizmas — atskirumo nuotaika ir susilpnėjo budrumo dvasia.

Winnipege yra ir komunistinė vad. „Literatūros Dr.“, bet jos „kultūrinė“ veikla ribojasi raudojama propaganda. Per ją ateina iš okupuotos Lietuvos glėbiai komunistinių - ateistinių knygų. Pz. būvo gauta daug egzempliorių iš kunigio J. Ragauskos knygos „Ite missa est“. Lietuvių Klubas nuose yra biblioteka, bet joje

Naujosios valstybės

SENEGALIOJE KATALIKAS MAHOMETONŲ PREZIDENTAS

V. ZALATORIUS

Dviejų ir pusės milijono Senegalijos piliečių prezidentas yra katalikas — Leopoldas Sengoras, nors 70% krašto gyventojų išpažįsta Mahometą.

Si nuo 1960 m. vasaros nepriklausoma negrų valstybė yra šiaurės vakarų Afrikoje. Į šiaurę jos kaimynas yra Mauritania, į rytus Malija, į pietus Gvinėja ir Portugalų Gvinėja ir į vakarus — Atlanto vandenynas. Be to, į Senegalijos vidurį dar įstipria šiaurinė anglų kolonija Gambija, tos pat vardo upės slėnyje.

Į Senegaliją ir jos prezidentą Sengorą pasaulio akys buvo nukrypusios rugpjūčio mėnesį, kai ten posėdžiavo tik gegužės mėnesį įkurtos Afrikos Vienybės Organizacijos valstybių užsienio reikalų ministeriai. Apie prezidentą ir Senegalijos itaką Afrikoje galima spręsti iš to, kad Abisinija, viena seniausių nepriklausomų valstybių Afrikoje, padėjo šią didelę organizaciją įkurti, o pirmoji darbinga konferencija įvyko Dakare, Senegalijos sostinėje.

Didelis neužauga

Žemo ūgio Sengorą diplomatai vadina „neužauga, kuris galvoja kaip didelis“. Jau mažoje prancūzų misijonierių mokykloje, kuria jis lankė prie Dakaro, Leopoldas pasižymėjo kaip gabus mokinys. Misijonieriai jam vėliau sudarė sąlygas baigti katal. gimnaziją ir išrūpino stipendiją į pasaulinį Sorbonos universitetą Paryžiuje.

Baigusi filologijos fakultetą, ji pakvietė dėstyti prancūzų kalbos vienoje Turo miesto mokykloje — negirdėta garbė tada iš „džiunglių“ atvažiavusiam juodukui. Anturajam pasauliniam karui prasiėdėjus, Sengoras stojo savanoriu ir prancūzijos kariuomenė. Pateko į vokiečių nelaisvę, kur didžiausią laiko dalį praleido baudžiamojų kuopų už rezistencinę veiklą.

Po karo Sengoras grįžo į tėvynę ir tuoj buvo išrinktas Senegalijos atstovu į prancūzų parlamentą ir vėl apsigyveno Paryžiuje. Čia jis padėjo suplanuoti 1946 m. Ketvirtosios Respublikos konstituciją ir susipažino su itakingiausiais Prancūzijos vadais, įskaitant ir prezidentą De Gaulle. Sako, kad Sengoras lemiamai prisidėjo prie De Gaulle nutarimo 1959 m. suteikti visoms prancūzų kolonijoms Afrikoje nepriklausomybę.

Žmona — baltoji

Sengoras turi prancūzų žmoną ir augina tris sūnus. Laisvalaikį rašo poeziją. Yra savo valstybės himno autorius. Atidarydamas minėtą užsienio reikalų ministrų pasitarimą, jis pasakė, kad „gyvenimas yra gražiausia poezija, ypač kilnus žmonių darbas“. Jis ragino konferencijos dalyvius pradėti metodiskai vykdyti Afrikos valstybių galvų nutarimus. Adis Abeboje gegužės mėnesį.

O tie nutarimai numato glaudesnę bendradarbiavimą tarp 32 nepriklausomų Afrikos valstybių ūkinėje, politinėje ir kultūrinėje plotmėje. Sengoras pasiūlė, kad dar šiemet Gvinėja, Malija, Mauritania ir Senegalija sudarytų ūkinę komisiją, kuri rūpintųsi

Senegalio upės panaudojimu žemių drėkinimui ir elektros gamybai.

Visai netikėtai konferencijoje daugelis atstovų pasisakė prieš atkiras valstybių grupes, ypač prieš politinius susigrupavimus. Nigerija įrašydino į darbotvarkę Afrikos ir Malagasisijos sąjungos klausimą. Gvinėjos delegatui ir Alžerijos premjerui A. Ben Bel-lai pasisekė įtikinti ministerius, kad jie balsuotų už laipsnišką šios sąjungos suliejimą su Afrikos Vienybės Organizacija.

Sąjunga remia vakarus

Si sąjunga yra vienintelė veiksminga politinė grupė Afrikoje, Monrovijs ir Kasablankos grupės pamauži iširus. Jungtinėse Tautose ji paprastai balsuoja su Vakarų valstybėmis, o jos nariai savo viduje remia ribotas socialines reformas. Sąjungos tikra priešingybė anksčiau buvo Kasablankos grupė, vadovaujama Alžerijos, Ganos ir Gvinėjos, kurios ir vadaus ir užsienio politikoje dažnai kryptavo į kairę.

Sąjungos nariai: Augstutinė Volta, Centrinė Afrikos Respublika, Čadas, Dahomija, Dramblio Kaulo Pajūrys, Gabonas, buvęs prancūzų Kongas, Malagasisja, Mauritania, Nigeris, Ruanda, Senegalija ir Togo.

Vienas žymiausių sąjungos organizatorių ir vadų yra Sengoras, kurio „Jaunoji pažangiųjų partija“ krašto viduje išpažįsta nuosakia socialistinę filosofiją. Koks priešingas Sengoras marksistams teoretikams, rodo jo kova su buvusiu kolega ir premjeru M. Dija. Pastarasis visuomet buvo „trausvas“; būdamas premjeru pradėjo perorganizuoti krašto ūkį „socialistini“ pagrindu, grįžęs iš kelionės po Sovietų Sąjungą, ir kitus satelitinius kraštus 1961 m. Dėlto jis susipyko su Sengoru, pateko į parlamento nemalonę, kurį jis bandė išsklaidyti, ir pagaliau buvo nuteistas kalėjimu iki gyvos galvos už samokslą.

Rusams sakė „niet“

Senegalija taip pat neleido rusams naudotis didžiuliu Dakaro aerodromu Kubos krizės metu.

Dakaras yra tarptautinis laivų ir oro linijų mazgas. Jis yra pusiaukeleje tarp Europos ir P. Amerikos, ir tarp pietinės Azijos ir S. Amerikos. Dakare gyvena 374.000 žmonių. Vienintelis krašto universitetas irgi čia išsikūręs ir turi maždaug 1.500 studentų.

Senegaliečiai gyvena maždaug du kartus didesniame už Lietuvą plote ir daugiausia vertėsi žemės rėištu auginimu. Pusę eksporto pajamų ateina iš jūr tėsutų ir jų aliejiaus. Trys ketvirtadaliai visos užsienio prekybos vyksta su Prancūzija.

Senieji Senegalijos gyventojai buvo tukulorų genties negrai. Prieš 400 metų Senegaliją pradėjo kolonizuoti portugalai, kuriuos vėliau išvijo anglai ir prancūzai. Pastarieji čia ir buvo įsigalėję iki 1959 m., kai taip vadinamai Mali Federacijai buvo suteikta nepriklausomybė. Ši federacija 1960 m. vasarą suskilo į dvi valstybes: Maliją ir Senegaliją.

Isijungė į VLIKą

Lietuvos Atgimimo Sąjūdis, arba LASas, oficialiu raštu VLIKo pirm. dr. A. Trimakui pareiškė įstojimo nariu. Rašte sakoma:

„1963 m. rugpjūčio 24 d. Didžiai Gerbiamam Vyriausiajam Lietuvos Išlaisvinimo Komitetui Niujorke. Lietuvos Atgimimo Sąjūdis Vyriausioji Valdyba savo posėdyje 1963 m. rugpjūčio 24 d. susipažinusi su VLIKo kvietimu į vieningą Lietuvos laisvinimo darbą, visais balsais nutarė: Lietuvos Atgimimo Sąjūdis, kaip lietuvių nacionalistų partijos tāsą išseivijoje; atsiliepdama į VLIKo kvietimą, pareiškia savo norą įsijungti į bendrą Lietuvos laisvinimo darbą; istodamas į VLIKo sudėtį kartu deklaruoja, kad sąjūdis laikysis 1944 m. vasario 16 d. VLIKo deklaracijos, 1945 m. Wuergburgo susitarimo ir veikiančio VLIKo statuto dėsnių.“

Pas. inž. K. Oželis, LAS vyr. valdybos pirmininkas, St. Kurlėnienė, gen. sekretorius“.

VLIKo pirm. dr. A. Trimakas rugpj. 28 d. laišku pasveikino LAS pirm. inž. K. Oželį už jo vadovaujamą organizaciją įsijungimą bendron kovon dėl Lietuvos laisvės.

Derybos dėl LAS įsijungimo

daug komunistinio pobūdžio knygų. Prie parapijos veikla gana gera biblioteka, tik mažai kas naudojasi. (Bus daugiau)

Ivairūs siuntiniai

į Lietuvą, Latviją, Estiją, Ukrainą ir U.S.S.R.

Iš Kanados: Siunčiame paprastu ir Jūsų sudarytus ir apsiuntinius. Turime pardavimui įvairių medžiagų ir kitų prekių.

Taip pat siunčiame iš Europos valstybių AKORDEONUS, SIUVAMAS MASINAS, INVALIDAMS KEDES, LAIKRODZIUS, MAISTA ir kita.

Gyvena ne Toronto, prašome savo sudarytus iki 17 svarų gryno svorio siuntinius, be užsakymus reikmenimis iš Europos valstybių, siųsti mums paštu ar ekspresu. Apmokėsite gavę mūsų pranešimą. Mūsų patarnavimas greitas ir sąžiningas.

LIETUVIŲ ISTAIGA

BALTIC EXPORTING CO.

849 COLLEGE STREET, TORONTO, ONT., CANADA

Telefonas LE. 1-3098

DARBO VALANDOS: pirmadienis — penktadienis nuo 9 val. ryto iki 7 val. vakaro. Šeštadienis nuo 9 val. ryto iki 5 val. po pietų

8.000 lietuvių

Ir Australijoje kaip Amerikoje

Kun. PR. VASERIS

Apie Australiją turbūt daugelis galvoja kaip apie naują žemę, kur tik ays ganosi ir traukia veisiasi. Tai netiesa; ir čia tokie pat miestai kaip Kanadoje ar JAV. Išgyvenęs Australijoje 13 metų ir dabar, aplankęs Ameriką, gali pasakyti, kad gyvenimas visur panašus.

Lietuviai didmiesčiuose

Lietuvių Australijoje yra apie 8.000. Dauguma jų susispietę trijuose didžiuliuose miestuose — Sydney, Melbourne, Adelaide. Pagal miestų dydį, proporcingas ir lietuvių skaičius. Sydney — didžiausias miestas, turįs apie 3 mil. gyventojų; ten lietuvių — apie 3000; Melbourne — 2000, o Adelaide — 1500. Kiti miestai mažesni, kaip Perth, Brisbane, sostinė Canberra, New Castle, Geelong. Ten ir lietuvių tik po kelis šimtus. Lietuviško gyvenimo didžioji veikla telkiasi minėtuose trijuose centruose.

Gausu organizacijų

Čia pilna įvairių organizacijų, klubų ir sambūrių. Visų trijų didžiųjų lietuvių kolonijų darbas gana panašus — gieda ar dainuoja chorai, dirba teatro grupės, sportininkai, savaitgalio mokyklos ir pan. Organizavimas jauniems — studentai, skautai, ateitininkai. Kiekvienoje šių trijų lietuvių vietovių priskaitys po kelias dešimtis įvairių organizuotų vienetų. Taigi, Australija veikėjų nestokoja.

Dviejų frontų žymės

Taigi netrūksta ir konkurencijos ar pasibaksniojimo, dažniausia spaudoje. Turime du lietuviškus savaitraščius — „Mūsų Pastogę“ ir „Tėviškės Aidus“. Pirmasis leidžiamas Lietuvių Bendruomenės Sydneyje, o antrasis — Australijos Liet. Kat. Federacijos Melbourne. Pasibaksniojimų per šiuos laikraščius buvo nemažai, bet dabar jau aptilo. Liko tik žymės tarsi dviejų frontų: vieni spiečiasi Bendruomenėj, kiti — liet. parapijose. Visu tie patys lietuviški interesai, tik skirtingas kelias ar vertybių įkainojimas. Turėtų ateiti laikas, kad ir liet. parapijų darbas būtų įskaitytas lietuviškos išlaikymo kreditan. Tuomet dingtų frontų barjerai ir daugiau laiko liktų pozityviam darbui. Reikia manyti, kad šios vilts pasitvirtins ir Australijoje išaugus lietuviškos šventovės, kaip ir kituose kraštuose.

Parapijos ir Lietuvių Namai

Tuo tarpu turime tik vieną \$v. Kazimiero šventovę Adelaideje, kurią per vargus įkūrė kun. J. Kungys ir pats jaunosios dienose pasimirė. Tai pirmas lietuvių kunigo kapas Australijoje. Šią parapiją dabar tvarko tėvai marijonai — kun. A. Kazlauskas ir kun. P. Daukyns. Melbourne parapija turi gražią užuomazgą — parapi-

jos namus ir salę, bet neturi nuosavos bažnyčios. Čia prisiglaudęs yra ir savaitraštis „Tėviškės Aidai“ su savo spaustuve. Bendruomeniškus namus turi Adelaide, Melbourne, Geelong, o Sydney net dvejus. Jie išgityti liet. klubo ar sąjungos vardu. Aplamai lietuviškasis gyvenimas Australijoje judrus ir turi tendencijos stiprėti. Jaunimo padėtis bene bus tokia pat, kaip Kanadoje ir JAV.

Savaitgalio mokyklos

Didesnėse kolonijose veikia vienuer šeštadienio, kitur sekmadienio lietuviškos mokyklos. Melbourne liet. parapijos sekmadienio mokykloje šiais metais mokosi virš 160 mokinių. Pamokos čia vyksta sekmadieniais prieš pamaldas. Naudojamasi australių parapiinės mokyklos klases. Veikia 6 skyriai, dveji jaunimo kursai ir vaikų darželis. Mokykla turi savo tautinių šokių grupę ir chorą.

Kaikur savaitgalio mokyklos dirba šeštadieniais. Gal šeštadieniais daugiau laiko pamokoms, bet mažiau ateina mokinių. Su vadovėliais šiuo metu nėra vargo. Gaunama „Kregždutė“ ir kiti vadovėliai. Jais pasirūpinama iš anksto, ir nauji mokiniai jau pirmą dieną gauna vadovėlių. Melbourne parapijos mokykla pati yra išsigijusi pakankamai vadovėlių ir mokiniams juos tik skolina. Kas nori, gali įsigyti ir nuosavus. Šiuos reikalus praktiškai tvarko tėvų komitetas, kuris prižiūri mokyklos biblioteką. Komitetas rūpinasi mokyklos išdu, ruošia loterijas, vakarus ir vaikams pramogas — ekskursijas, išskylas, įvairių švenčių ar minėjimų metu mokykla išpildo didelę programą. Nauda iš savaitgalio mokyklų jaučiama, ir tėvai jų darbą vertina.

Mažiau uždriba — mažiau išleidžia

Lietuviai ten isikūrę taip pat, kaip ir čia. Visi jau turi sau namus, automobilius, televizijas ir pan. Australijos miestų statyba man primena Los Angeles — namukai vienai šeimai su gražia ir erdvia sodyba. Lietuviai čia gyvena miestuose ir dirba fabrikuose ar istaigose. Į žemės ūkį nesimeta, nes čia skirtingas ūkininkavimas. Vienas kitas turi prie miestų mažus ūkelius.

Australijoje uždribiai mažesni, bet mažesnis ir išlaidos — pigesnis pragyvenimas. Puikų mūrinį namelį su nemaža sodyba (60'x120') mieste gali pirkti už \$10.000. Paprastas fabriko darbininkas čia uždriba per savaitę \$40, bet už \$6 jis gali prasimaitinti ir už \$4 gali išsinuomoti kambari. Visur sumos čia mažesnės, taigi mažesnis ir santuokos. Australijoje žiemos nėra ir darbas eina ištisus metus. Mažesnis yra baimė netekti darbo, o ir pats darbo tempas kiek lėtesnis.

PRANYS ALSĖNAS

Sulaužytų sutarčių savaitė

Savaitraštyje „Our Sunday Visitor“ nuolatinis bendradarbis kun. Richard Ginder rugpjūčio 11 d. nr. savo skiltyje „Right or Wrong“ paskelbė straipsnį „A fresh focus“. Tai komentaras apie neseniai padarytą susitarimą tarp Kennedžio, Macmillano ir Chruščiovo atominių bombų bandymų uždraudimo reikalui.

Sis autorius nėra toks optimistas dėl sutarties su nuolatinio sutarčių laužytoju Kremliumi. Jis toli gražu neturimuoju, bet išpėja pasaulį šiais žodžiais: „De Gaulle neprisiūgė prie sutarties, tačiau niekas dėlto aliarmino nekalia, nes jis nepavojingas su savo atominiais ginklais. Lygiai kaip Adenaueris, Franco... Tik žiūrėkite, nenuleisdami akių, i mažo ūgio, plikagalvį vyrą, su karpia ties nosimi. Jis yra didžiausias diktatorius; jis — tas vyras, kuris gali sulaužyti betkokią sutartį ir betkuriuo laiku bei pasiekti milijonus žmonių ir mirti. Jis nekarta jau yra grasinęs, kad sutvarkys, palaidos mus...“

Sis bendradarbis prisimena nūdienius Vakarų spaudos skirtumus. Vieni laikraščiai, esą, nurodo tikrąjį pavojų iš komunizmo pusės, kiti — drąsina, teigdami, jog laikas „mūsų pusėj“ ir komunizmo sistema, girdi, pranyksianti, sutirpsianti anksčiau ar vėliau. Bet tai esanti netiesa. Laikas — ne laisvės kraštų, bet Nikitos Chruščiovo pusėj. Jo sistema per toki trumpą laiką jau pavergė trečdali žmonių ir dabar jis tesas reikalingas tik laiko pavergtiesiems suvirškinti. Jis nori, kad Vakarų pasaulis juos pavergimus pripažintų įvykius ir nepakeičiamu faktu, žodžiu, kad nenormalumas pasidarytų normalumu.

N. Chruščiovas, pasak R. Ginder, yra daug pavojingesnis kaip

Hitleris. Jis vaikštąs, nuduodamas civilizotą asmenį ir užprašas „nice people“ pietums žmones, kaip Averell Harriman ir Viscount Hailsham. Jis savo vaidybą, esą, išreikš laulauja iš vakariečių atitinkama respekta.

„Jūs matote“, sako Vengrijos žmonėms, „kaip yra visiškai normalu laikyti sovietinę armiją Vengrijoje ir valdyti jūsų kraštą iš Kremliaus. Juk jeigu būtų kitaip, vakariečiai su manim nebūtų taip malonūs ir nesitartų...“ Kaip politinės derybos, taip pat ir vadinamieji „kultūriniai mainai“, esą, panaudojami amerikiečiams apdumti. Pvz. vienas amerikietis Maskvos Bolšoj teatre vieno pastatymo proga taręs: „O, tai būtų tik malonumas, jei tokie šokėjai mus bombarduotų naudodami tokią techniką!“ — vadinasi, kad jie pasirodytų ir Amerikos miestuose. Deja, pasak R. Ginderio, jis nežino arba nenori žinoti, kad tie Chruščiovo baletininkai esą valstybės pinigais ribeiai apmokami ir yra priversti būti Chruščiovo propagandos platiniojai.

Dabar, girdi, įvairių pasitarimų, sutarčių įkarštyje visiškai pamiršome Rytų Vokietiją, Baltijos valstybes, Lenkiją, Vengriją ir kitus Kremliaus satelitus, noredami būti tik „realistais“. Mes nebeužsiminti apie Rusijos imperializmą, apie vergiją Baltijos kraštuose, Berlyno gėdos sieną, taip pat nebeužsiminti, kad Vakarų pasaulis juos pavergimus pripažintų įvykius ir nepakeičiamu faktu, žodžiu, kad nenormalumas pasidarytų normalumu.

Mes, girdi, galėtumėm kaipuo

Melbourne lietuvių parapijos sekmadienio mokykla, kurioje mokosi šiais metais 160 mokinių. Iš kairės mokytojai: Val. Čizauskas — vedėjas, V. Štorkienė, E. Semienė, kun. P. Vaseris — globėjas, G. Mackevičienė, V. Petraitienė, V. Laukaitis. Nuotraukoje trūksta mokytojų Stasiečio ir mokyto. Augustauskienės.

Paskutinės kanclerio atostogos

VOKIETIJOS POLITIKA KRYŽKELĖJE

A. D. VYTENIS—AUSRYS Mūsų bendradarbis Vokietijoje

kaip valstybei geriau V. Vokietijai tos sutarties nesirašyti. Socialdemokratų opozicija tačiau paskelbė savo nusistatymą geriau sutartį pasirašyti, nes tai duos daugiau galimybių Vokietijai, pagerėjus JAV — Sov. Rusijos santykiams, kelti Vokietijos klausimą tarptautinėje plotmėje, negu pasilikti „šaltojo karo apkasuose“. („Frankfurter Allgemeine Zeitung“, 6. August, 1963).

Gauti pažadai

Kancleris Adenaueris iš pradžių manė pasirašyti, vėliau CDU/CSU partijų parlamento frakcijos vadovybės patariamais norėjo nesirašyti, atidėti, tačiau pakeitė nuomonę po Schroederio kelionės rugpjūčio 14 d. Londonu, kur buvo patariama pasirašyti ir po Rusk pasimatymo Bonono su Adenaueriu rugpjūčio 10 d. D. Rusk tiesiai pasakė: „a recalcitrant West Germany would be isolated with France and Red China in a crucial matter“ („New York Herald Tribune“, August 14, 1963).

Po tokių intervencijų ir spaudimu V. Vokietija sutartį pasirašė. Ji gavo iš JAV ir Britanijos pažadus, kad: a. R. Vokietijos sutarties pasirašymas nereiškia jokio de facto pripažinimo; b. vokiečių tautai atstovauti priklauso vienai V. Vokietijos vyriausybei; c. Vokietijos sutarties pasirašymas nereiškia pripažinimo tos teritorijos valstybe, su kuria V. Vokietija neturi diplomatinių santykių ir d. R. Vokietija — zonal nesuteikiama teisė dalyvauti procedūroje, nustatytoje sutartyje (28 — svarstyti sutarties priedus — papildymus).

Nuomonių skirtumai partijose

V. Vokietijos politinis kursas pakirko. CDU/CSU parlamento frakcijos pirm. Heinrich von Brentano pareiškė nepritaria Maskvos sutarčiai, nors vyriausybė nutarė pasirašyti. CSU Bavarijos partijos pirmininkas ir parlamento narys Franz J. Strauss pareiškė, kad didelė dauguma CDU/CSU parlamento frakcijos narių yra prieš Maskvos sutartį. Neprikl. demokratų frakcijos pirmininkas Mende pareiškė pritarimą Maskvos sutarčiai. Entuziazmas V. Vokietijoje po Kennedžio vizito birželio 23-26 d. smarkiai krito. Tuo pat metu paskelbtas sumažinimas igulos V. Berlyne 600 vyrų neprisidėjo prie pagerėjimo.

Adenauerio epocha baigiasi

Po sutarties pasirašymo daugelis išsiskirstė pavėluotų atostogų. Kancleris Adenaueris, pas-

kutinį kartą kaip kancleris, išvyko į Italiją, prie Como ežero, Cadenabbia. Po atostogų numatomas jo išėjimas į senatvės poilsį ir L. Erhardo — naujo kanclerio atėjimas. Kanclerio rinkimai parlamente numatyti spalio 16 d. ir galbūt nedidelis kabineto pertvarkymas. Atostogų metu eina pasitarimai, svarbiausia, dėl politinio kurso išlaikymo ar keitimo. Dar nežinia kuri grupė laimės: Brentano, Strausso, Krone ir kitu, europietiškoji, bei antisovietiškoji, ar amerikietiškoji, ar sovietiškoji, kuriai stipriai atstovauja Schroederis. Daug priklauso, žinoma, nuo naujo Bundeskanclerio Erhardo, kuris viešai išsakyti jėskos kompromiso.

Nauji planai

Speciali komisija, pirmininkaujama min. Krone, skubiai ruošia naujus įstatymų planus Erhardo vyriausybei; be to, eina nuomonių derinimas dėl siūlomų procedūros numatomose JA V-bių - Sovietų derybose dėl Vakarų - Sovietų santykių sušvelnimo. Vokietija principu sutiko svarstyti Sovietų siūlymą įsteigti abiejose geležinės uždaros pusės kontrolės punktus stebėti kariuomenių koncentracijas, kad tuo išvengtų kurios nors šalies nelaukto užpuolimo. Tačiau Vokietija pasiūlė svarstyti tą reikalingą Atlanto S-gos valstybių rėmuose, išimti ji iš betarpiško JAV - Sov. S-gos svarstymo, kad nebūtų įsivertę kitos valstybės. Vokietija priešinga siūlomoms Atlanto S-gos — Varšuvos pakto nepuolimo sutarties sudarymui.

Pasak Adenauerio, Vokietija sutiktų tik su abiejų pusių padarytu nepuolimo pareiškimu, jeigu sovietai garantuotų padėti Berlyne, laisvą susisiekimą, eitu prie Vokietijos sujungimo taikos bei laisvės keliu — plebiscitu. („Allg. Frankfurter Zeitung“, 12 August, 1963).

Slapti susitarimai?

Kennedy spaudos konferencijoje žurnalisto paklaustas, „if he can prove that no secret agreement was made at Moscow when the nuclear-test-ban was signed“, pasakė: „There is nothing I can say except that isn't no“ — „New York Herald Tribune“ EE 21 August, 1963). Nėra pagrindo netikėti tokiu pareiškimu, bet, kaip dabar išaiškėjo, sovietai buvo pateikę eilę siūlymų įtampai sumažinti. JAV nesutikus, sovietai juos atsiėmė. Visuose pasitarimuose Maskvoje, sovietai galėjo patirti JAV nuomonę iki kiek ji sutiktų nusileisti. Bet reikia neužmiršti, kad atities susitarimai priklauso ne vien nuo JAV - Sov. S-gos, bet ir nuo V. Vokietijos (ir kitų Europos valstybių), kuri yra stiprus politinis derybų partneris. Su juo šiandien tenka skaitytis.

Naujosiose sąlygose — nauji veiklos būdai

Rugpjūčio 6-7 d., Koenigswinterio prie Bonnos, Vokietijoje, įvyko XI-ji metinė Europos Lietuvių Fronto Bičiulių konferencija, kurioje dalyvavo nariai ir svečiai iš Britanijos, Italijos, Prancūzijos, Švedijos, Šveicarijos, V. Vokietijos ir JAV.

Konferencija atidarė prof. dr. Z. Ivinskis, pakviesdamas kun. dr. J. Avižą sukalbėti maldą. Konferencijos darbas vadovavo dr. K. J. Čėginskis ir M. Venta. Paskaitą apie Bažnyčios ir valstybės santykius skaitė kun. J. Kalvaitis.

Konferencija JAV ir Kanados LFB vardu sveikino ir pranešimą padarė centro valdybos sekret. J. Baužys. X-sios konferencijos protokola perskaitė kun. Br. Liubinas. Išsklausyti prof. dr. Z. Ivinskio, prof. dr. A. Maceinos, A. Grišienės, M. Musteikio atskaitiniai veiklos pranešimai, o taip pat V. Vaitiekūno pranešimas politinės konsolidacijos reikalui.

Po dr. K. Čėginsko apžvalgos diskusijoje buvo apsvaistyti klausimai, kaip tęsti laisvinimo kovą naujai pakitusiomis sąlygomis, glaudinant savasias eiles ir einančius ir kitus. Ypatingai pabrėžti tokie reikalai, kaip koegzistencijos laikotarpiui pritaikintos veiklos būdai, kartu pasikeitimai, kultūrinės ir politinės veiklos sude-

Sveikinimas pavergtai Lietuvai

Dešimtosios Europos Lietuvių Studijų savaitės dalyviai perdavė Madrido, Vatikano ir kitų radijo siųstųjų bangomis okupuotus Lietuvos tautiečiams sveikinimą. Jame sakoma: „Mieli broliai ir seserys, nepamirškite, kad lietuvis, kur jis tik begyventų, lieka artimas ir atsidavęs savo kraštui. Jūsų troškimas ir mūsų — bendri. Mes visi norime matyti Lietuvą laisvą, iš-

rinimas PLB rėmuose, Lietuvos vardo kelimas užsienyje.

Išrinkti nauji ELFB organai. Valdybos pirmininku perrinktas prof. dr. Z. Ivinskis, o ELI spaudos tarnybos vedėju — M. Mus- teikis.

Konferencija pasveikino LFB tarybos pirm. prof. J. Brazaitį ir JAV centro valdybos pirm. dr. K. Ambrozaitį. ELI

Pietų Vietnamas

Pavojaus metu žaidžia su ugnimi

VYT. KASTYTIS

1954 m. liepos 21 d. Zenevos konferencijoje padalinus Vietnamą į dvi dalis, amerikiečiai numatė, kad komunistai anksčiau ar vėliau mėgins užimti pietinę dalį. Jiems pastoti kelią galėjo tik tvirta P. Vietnamo vyriausybė. Centrinės žvalgybos agentūros vyriausias agentas pulk. E. G. Lansdale savo viršininkui Allen Dulles rekomendavo Ngo Dinh Diem — aiškų antikomunistą ir kietą valdytoją. Pasiūlymas buvo perduotas tuometiniam valstybės sekretoriui John Foster Dulles. Amerikiečių paramos dėka Diem tapo Pietų Vietnamo prezidentu.

Malūnsparniai ir sutvirtinti kaimai

Komunistų partizanai įrodė, kad Diem vyriausybė nepajėgia sulaukyti jų atplūdzio. Tik atviras JAV įsikišimas išgelbėjo P. Vietnamą nuo galutinio žuvimo. Kasmet amerikiečiai išmeta virš 200 mil. dol. karo veiksmams P. Vietnamo teritorijoje. Didelį vaidmenį čia vaidina 14.000 amerikiečių karių, kurie oficialiai yra vadinami instruktoriais, bet iš tikrųjų jie vadovauja vietnamiečių daliniams kautynėse su komunistiniais partizanais. Išstudijavę džunglių kovos lauko problemas, jie pastebėjo, kad komunistams padeda kelių stoka ir susiekimo sunkumai. Kol P. Vietnamo kariuomenė sužino apie kurio nors kaimo užpuolimą ir ten pasiūcią savo dalinius, komunistų partizanai spėja pasitraukti į džungles. Komunistų šeiminkavimas kaimuose ir buvo jų laimėjimų pagrindas. Bijodami keršto, kaimiečiai juos rėmė maistu, pastogė ir netgi tariaimais savanoriais, nors iš esmės jie patys nebuvo komunizmo garbintojai.

Situaciją kovos lauke pakeitė amerikiečių malūnsparniai, kurie i nuošaliausias vietas per keltą valandų istengdavo permosti kariuomenės dalinius. Kartu buvo imtasi sutvirtintų kaimų organizavimo. Amerikiečių doleriai ir Diem vyriausybės pastangomis šiandien didžioji kaimiečių dalis yra suburta naujai pastatytuose kaimuose, kur gyventojus nuo komunistų užpuolimo saugo vietinė policija. Komunistams užpuolus kaimą, jo gynėjai radijo bangomis šaukiasi kariuomenės pagalbos. Komunistų partizanai, tai žinodami, nedrįsta įsivelti į ilgesnes kautynės, nes tada juos pasiektų amerikiečių malūnsparniai ir Diem kariuomenė. Po kelerių metų lengvų laimėjimų karas komunistų partizanams tapo labai nuostolingomis operacijomis. Svarbiausia — atviras amerikiečių įsikišimas aiškiai rodo, kad JAV niekada komunistams neleis užimti P. Vietnamo.

Budistų protestas

Pergalę kovos lauke užtemdė neramumai krašto viduje. Budistai, kurie sudaro didžiąją P. Vietnamo gyventojų dalį, pradėjo skustis, kad yra varžoma jų religinė laisvė. Gegužės 18 d. budistų demonstracijos išsisklaidė kaimuose. Susikirtimo žuvo 11 demonstrantų. Nuo to laiko 5 budistų vienuoliai — jų tarpe viena moteris — protesto ženklai yra susideginę miestų gatvėse. Toks jų protestas išaukė susirūpinimą Vakarų pasaulyje. JAV pradėjo reikalauti, kad prezidentas padarytų nuolaidų budistams. Alyvos ir šias nesutarimo liepsnas įpylė Diem brolio žmonos žodžiai: „Tegu jie žudosi, o mes jiemis plosime rankomis. Sau susideginę budistai naudoja iš užsienio importuotą benzina“...

Ponia Nhu — Diem brolienė Kadangi prezidentas Diem yra nevedęs, Saigono prezidentiniuose rūmuose dideli balsą turi jo brolio Ngo Dinh Nhu žmona, savo laiku buvusi budistė, o dabar — katalikė. Šiandien ji laikoma galingiausia moterimi Azijos žemyn. Ji yra suorganizavusi Moterų Solidarumo Sąjungą, kurios eilėse priskaitoma virš milijono kariškiai apmokytų ir apginkluotų moterų. Tai galinga armija, prižiūrinanti P. Vietnamo vyrus. Zalos prezidentas Diem vyriausybei padaro jos neatsargūs žodžiai. Budistų vadai nekarta yra pareiškę prezidentui: „Daug imperijų sugriuvo todėl, kad vyriausybės priklaudo savo jėgą ir kad moterims leido kištis į valdžios reikalus“...

Budistai prisipažįsta, kad jų protestas ne tiek yra nukreiptas prieš patį prezidentą Diem, kiek prieš jo brolių Nhu.

Kraujas miestų gatvėse

Pastarųjų savaitių laikotarpį — prezidentas Diem, nepaisydamas amerikiečių spaudimo, davė įsakymą suimti budistų vienuolius. Ši uždavinį įvykdė jo brolio žinioje esantieji saugumo daliniai, ir tik vėliau buvo įvelta ir reguliari kariuomenė tvarkai užtikrinti. Akciją prieš budistus mėgino protestuoti studentai, bet ir jie atsidūrė už spygliuotų vielų. Šiose operacijose neišvengta budistų pasipriešinimo ir kraujo praliejimo.

Negalima užmiršti, kad prieš prezidentą Diem kartus buvo bandyti atentatai. 1962 m. jo rūmus apmetė bombomis du P. Vietnamo aviacijos karininkai, o anksčiau juos buvo apsupę maistingi parašutinininkai. Abiem atvejais prezidentui pasisekė išlikti gyvam ir išlaikyti vyriausybės vadžias savo rankose. Niekas negali garantuoti kariuomenės ištikimybės dabartinėje situacijoje.

Diem arba tuštuma

Amerikiečiams nepatinka vienos šeimos vyryvimas P. Vietname. Jie norėtų, kad krastis būtų valdomas demokratinėmis priemonėmis. Tačiau šiandien neįmanoma surasti pakaito prezidentui Diem. Savo valdymo laikotarpyje jis yra uždaręs į kalėjimą 34 įtakingesnius opozicijos vadus. Jeigu Diem būtų pašalintas, P. Vietnamas prasidėtų kova dėl valdžios, o tuo, savaime suprantama, pasinaudotų komunistinė Kinija ir komunistai partizanai. Iš kitos pusės, diktatoriškai prezidentas Diem metodai, susilaukdamis opozicijos Vakarų pasaulyje, pastato i keblią padėtį JAV ir atveria duris komunistų propagandos kaltinimams, kad amerikietiškas imperializmas tebėra gyvas. Tokioje šviesioje Azijos tautos, patikėdamos komunistine propaganda, komunistų partizanose gali įžiūrėti didvyrius, kovojančius už savo krašto išlaisvinimą. Pasitraukti iš P. Vietnamo amerikiečiai negali, nes i susidariusia tuštumą tuojau išgygiuotų komunistas. Tuo tarpu Vašingtonas pasitenkina protesto telegramomis, bet, tenka manyti, jis gali būti priverstas įsikišti naujų vadų, greičiausiai P. Vietnamo kariuomenės generolų tarpe, nes juk tik su kariuomenės pagalba įmanoma būtų pakeisti vyriausybę, neįstumiant krašto i visiška chaosą.

Dabartinė prez. Diem vyriausybė kaltina amerikiečius i didžiąją spaudą tendencingumu. Pasak jos, budistų nepasitenkinimas, išsilięjęs i demonstracijas ir savijudybės, esąs kurstomas komunistų agentu. Kaip iš tikrųjų yra, tuo tarpu dar neaišku.

Sesuo M. Eucharista — Ona Mikailaitė iš Toronto daro vienuolės įžadus Nekaltai Pradėtosios Marijos centriniame vienuolės Putnam, Conn.

Su knygomis dangaus prieangyje

P A S A K A

Kartą prie dangaus vartų stovėjo būrelis vaikų. Rankose laikė po knygę, nes gyvendami žemėje ejo į mokyklą. Belaukdami, kol dangaus vartininkas išleis į vidų, pradėjo kalbėtis: kuris iš jų turėtų iesti pirmas.

— Iš tikrųjų, tai aš turėčiau būti, — rodydamas į save, pareiškė vienas berniukas. — Aš gyvendamas žemėje visuomet pirmas pavalgydavau, pirmas būdavau prie žaidimų; berniukai buvo net žaidimų vadovu mane išsirinkę!

— O manai, kad aš buvau atsilikusi? — atsiliepė kiek išžiūzėjęs mergaitė. — Aš irgi turėjau daug draugų, buvau visų mylima, o kai mama mane išpuošdavo, tai visos draugės pirmenybę man duodavo!

— Kokios čia kalbos, vaikai? — atsiradęs prie jų užklausė šv. Petras. Vaikai netikėtai užklupė sumišo.

— Na, gerai, — iš lėto tęsė šv. Petras toliau. — Pažiūrėsim, kuris bus tas pirmasis! Parodykit knygas!

Vaikai vienas po kito artinosi prie šv. Petro. Ir koks buvo nustebimas, kai iš paprastos knygelės pasirodė visos paveikslų albumas. Ir ko čia nebuvo! Nuo pirmo iki paskutinio paveikslėlio matėsi visos žemės praleistas gyvenimas...

Šv. Petras, išlėto užvertęs paskutinį lapą, dar kartą peržvelgė visus susirinkusius ir jo akys sustojo prie vieno mažo berniuko, kuris neturėjo knygų.

— O tu, pipire, kaip čia atėjai be knygų? — paklausė dangaus sargas.

— Neturiu... — nedrąsiai atsakė berniukas.

— Be knygų, vyruti, ir dangų

nebus lengva iesti, — sukdamas ant piršto auksinį raktą kalbėjo šv. Petras.

Dangaus pavartė pasidarė gili tyla. Net vėjelis nustojo dvelkti. Visi sulaukė kvapą suziuro į savo mažąjį draugą.

— Šv. Petrai, — pagaliau prabilo viena mergaitė. — Prašau, leisk jį į dangų! Ilgą laiką mano mamytė neturėjo už ką nupirkti man knygos, tai tas berniukas visuomet savo skolinavo. Vieną kartą mano mažasis broliukas panorė iš jos „skaityti“; kai pamaciau, tai jau vos dalis sveikų lapų bebuvė...

— O, šv. Petrai, — maldavo kita. — Prašau leisk jį į dangų! Vieną kartą, beidama iš mokyklos, buvau užmiršęs pirštines. Rankas gelė nuo šalčio. Tai pamatėsi berniukas atidavė savo, o kad greičiau sušilčiau, paėmė neštinę mano knygas. Ties vienu kampu netikėtai paslydo, ir su dėvėta knyga nučiuožė leduotu šaligatviu po pravažiuojančių automobilių...

Klausėsi šv. Petras, glostydamas savo garbanotą barzdą, bet vartai vis dar nejudėjo...

— Šv. Petrai! — pagaliau visai rimtai tarė pati mažiausia mergytė. — Jeigu tu nelesi to berniuko į dangų, tai aš pasakyčiau Jėzui mamai!

Šv. Petras nusišypsojo. Vartuose, angelų apsupta, pasirodė pati šv. M. Marija.

— Šv. Petrai, — kreipėsi ji į šventąjį senelį. — Nevargink tu mano vaikų. Ir švelniai paėmusi už rankos knygų neturėjusį berniuką tarė:

— O tu, mano mažiausias, būsi jų visų vadovas. Tavo gerų darbų knyga yra danguje... Samanė

Žvirblis ir kriaušės

Oi, nesink ziedų nuo kriaušės!

Čirškia žvirblis pasišaušęs —

Čir-čir-čir bus negerai,

Vaisių nebeliks tikrai!

Nuo žiedų nukris lapeliai

Jie baltai papuoš takelį —

Pernai kriaušė gyvenau

Daug dalykų aš žinau.

Pamažu prinoks ir kriaušės,

Tu norėsi jų pagriaužti

Čir-vir-vir matysi tu,

Kaip jas valgyti skanu.

P. Abromaitienė

Laiškas iš vasaros stovyklos

Brangi Mamyte, Ačiū už Tavo dovanėlę ir laišką! Labai apsidžiaugiau, kai sužinojau, kad iš namų gavau ne tik laišką, bet ir dovanėlę.

Mūsų stovykla yra labai graži. Kaikurie vaikai tik šiandien atvažiavo, tai aš ir kitos mergaitės aprodėme jiems vietą. Kiek kartų aš eju maudytis, aš nežinau, nes einame kas dieną, apie 2 valandą. Vanduo tikrai puikus, malonu maudytis. Mūsų palapinės yra apsuptos gražiais pušynais, ir kitokiais krūmais. Kiekvieną dieną turime pasirodymą prie lauko. Kaikurie dainuoja, šoka, suka eilėraštį, ar vaidina. Kas trečią dieną reikia dirbti virtuvėje; virti valgyti ar

plauti indus ir puodus. Ant pievos, kur sportuojame, auga daug laukinių gėlių, ypatingai — ramūnės. Priskinsiu jų Tau, kai namo važiuosiu. Stovykla baigsis už 3 savaites, bet aš grįšiu namo anksčiau, nes aš Tave labai pasiilgau!

Cia gyvena čia, tai mes daugiausia esame basi. Poryt eisime 10 mylių — bus išskyla į mišką. Kai pareisime, būsim visi labai pavargę. Jei turėsi laiko, mamytė, aš prašau Tave, kad Tu man ir parašytum laišką.

Bučiuoju Jus visus.

Tavo dukrė Daina

Red. Daina Pauliūtė yra VII skyriaus mokinė Hamiltone.

Gintariniai vėriniai ir ašaros

P A S A K A

Tarp tamsių girių, kur medžių šakos paukšteliai čiuobėjo, o ankstyvais rytais gegutė kukavo, gyveno valdovas ir augino dukterį vardu Audronė. Mergaitė augo lepinama ir dažnai išbėgdavo į pievas gėlių pasirinkti ar su įvairiaspalviais drugeliais pažaisiti. Senasis valdovas savo dukrą mylėjo ir jai nieko nesigailėjo, bet perspėjo neiti prie upelio ir žuolyną, nei prie jūros, nes paliks nelaiminga. Mergaitė tėvo klausė.

Slinko metai, o Audronė vis darėsi liūdnėsnė; vaikštinėjo tyli ir nebegadė pievoj drugių. O vieną kartą užsisvajojusi užmigo toli ir žuolyną. Ten ji sutiko berniuką, dievačio Perkūno vaikaitį. Nuo tos dienos Audronė nebuvo liūdna ir jai nebuvo ilgu. Per dienas jie abu klausėsi

paukščių čiulbėjimo ir džiaugėsi saulės nusidabrintom upės bangom. Vakarais gaivinos tamsaus miško vėsumą ir, tyliai vėjelio pučiant, klausėsi šlamenčių ažuolų lapų sekamų pasakų apie didvyrius, kurie miega milžinkapiuose, apie šalies praeitį garsią. Ji puošdavo gelsvas kasas jo padovanotais obels žiedais ir pindavo vainikus iš miško žibūčių ir neužmirštuolių. Jis juosėdavo jos nuasta vaivorykštės juosta. Ją laimė nebuvo galo, kol vieną kartą dievaitis Perkūnas žaibais besizvalgydamas po padangę žvilgtelėjo į seną ažuolyną. Ir sugraudęs jis galiną balsu drebindamas kalnus, gąsdindamas žvėris, audrindamas ir drumsdamas vandenį.

Br. Murinas

PAVASARIO NUOTAIKOS

Akvarelė

Sis kūrinys buvo išstatytas Pasaulio Lietuvių Dienų dailės parodoj Toronte.

Tauta tėvynėje ir svetur

EUROPOS LIETUVIŲ STUDIJŲ SAVAITĖ VOKIETIJOJE. DALYVAVO IR BŪRYS JAUNIMO NESENIAI ATYKUSIO IS OKUPTOS LIETUVOS.

Siemetinė Lietuvių Studijų Savaitė Vokietijoje įvyko rugpjūčio 7-14 dienomis, arti sostinės Bonnos, Koenigswinterio Jaunimo Namuose — nuostabiai gražioje aplinkoje prie Reino upės.

Atidarymas

Studijų savaitę pradėta pamaldomis. Atidarė šios Stud. Savaitės vadovas prof. A. Maceina. Pradžios žodį Savaitės globėju vardu tarė PLB Vokietijos kr. v-bos pirm. kun. dr. J. Aviza; rengėjų-iniciatorių vardu — Europos LFB valdybos pirm. prof. Z. Ivinskis. Šios studijų savaitės rengėjai buvo: Europos LFB, Vokietijos ateitininkai sendraugiai ir studentai, Vokietijos vjr. skautų ir skautiūnų rajonai, evangelikų „Jaunimo Ratelio“ nariai ir Baltų Draugija. Globojo Vokietijos PLB kr. valdyba.

Atidarymo metu specialiais ženklais pagerbti daugiausiai pasiskaitę ir pranešimus skaitę per visą Stud. Savaitę dešimtmetį: dr. K. J. Čėginskas — 10 paskaitų ir 1 pranešimas; prof. A. Maceina — 8 pask.; prof. J. Grinius — 7 pask. ir 5 praneš.; prof. Z. Ivinskis — 7 pask. Taip pat specialiais ženklais pagerbti nuolat dalyvavę visose Stud. Savaitėse: dr. K. J. Čėginskas, A. Grišienė, M. Musteikis ir V. Natkus.

Mūsų tautiškumą apsprendžia ryšis su Lietuva. Šios Studijų Savaitės pagrindinė tema: „Tauta tėvynėje ir svetur“. Pirmąją paskaitą, tuojau po atidarymo iškilmių skaitė dr. K. J. Čėginskas (Uppsala), tema: „Tautiškumas: jo sąvokos kitimas ir jo prasmė tremtyje“. Prelegentas plačiau apžvelgė, kaip su prantama tautiškumo sąvoka fi-

losofijos ir sociologijos šviesoje ir nurodė, kad įvairios tautos turi skirtingas tautos sampratas. Mums tautiškumo sąvoka tiksliausia spresti lietuviškai, ją išvedant iš santykių su Lietuva. Paskaitininkas taip pat apibūdino tautos ir asmens santykį ir žmogaus jausminį ryšį su tauta. Ketvirtadienio vakare paminėta Mindaugo mirties 700 m. sukaktis. Tam skirtą paskaitą, istoriniais dokumentais paremtą, skaitė istorikas kun. R. Krasauskas iš Romos. Po paskaitos studentai A. Lingė, V. Bartusevičius, A. ir R. Brinkai, J. Naujokas ir A. Kazlas paskaitė ištrauką iš V. Krėvės dramos „Mindaugo mirtis“.

Tremtis yra uždavinys, bet ne prakeikimas

Paskaitą „Lietuvius tarp kitautiųjų“ skaitė prof. J. Eretas iš Bazelio. Kalbėtojas jam įprastu temperamentu ir jautrumu klausytojus įdėdavo savo paterito mintimis. Jis išvedė, kad tremtis, kokia ji sunki bebūtų, reikia laikyti ne prakeikimu, o tam tikru uždaviniu savo tautos naudai. Tą uždavinį gali atlikti tik tremtiniai.

Penktadienio vakaro programoje buvo išdiskutuoti lietuvių klausimai Amerikoje. Trumpus pranešimus tuo klausimu padarė kun. dr. A. Baltinis ir dr. J. Grinius. Amerikos lietuvių veiklą plačiau ir labai gyvai apibūdino tik ką į Stud. Savaitę atvykęs dr. P. Vileišis, pasveikinęs visus dalyvius Amerikos Lietuvių Bendruomenės centro valdybos vardu. Jo pranešimas sukėlė pasididžiavimą Amerikos lietuvių veikla, kuri keliariopai

prašokanti visų kitų valstybių veiklą.

Savaitės susidomėjimo vokiečiai

Šeštadienio priešpieštė buvo paskaita Vokiečių-Pabaltiečių Draugijos klausimams apšvarstyti. Tam tikslui pranešimus skaitė vokiečiai A. Gruenbaum iš Miuncheno ir žurnalistas V. Banaitis irgi iš Miuncheno. Pranešėjai išskėlė galimybes mūsų kultūrinei veiklai Vokietijoje, nuosirdesnių santykių tarp vokiečių ir pabaltiečių naudingumą ir kt.

Dvikalbis pajėgesnis kaip vienkalis

Šeštadienio vakarą paskaitą skaitė rašytojas R. Spalis iš Halifaxo, Britanijoje, tema „Kalbos vaidmuo ir vertė tautiškumui išlaikyti“. Prelegentas, remdamasis savo pedagogine patirtimi, nurodė, jog tėvų kalba, šalia gyvenamojo krašto kalbos, vaikui yra reikšminga ne tik lietuviškumui išlaikyti, bet kartu stiprina ir jo dvasinį-protingą pajėgumą, jį padaro pranašesniu prieš vienkalius.

Dailiojo žodžio ir muzikos meno būtuose

Sekmadienos buvo skirtas paminėti V. Mykolaičio-Putino 70 m. amžiaus sukaktį. Dienos pagrindinę paskaitą apie V. Mykolaičio-Putino gyvenimą ir kūrybą skaitė Vincas Natkus. Paskaita pajavirino neseniai iš Lietuvos atvykę aktorius A. Gedvilas, padėkluodamas iš Putino poezijos. Tą pat dieną vakare buvo su- (Nukelta į 6 psl.)

Gyvenimas filmuose

Šeimyninio gyvenimo iškarpa

KORNELIJUS BUČMYS, OFM

Anglų filmas „Sparrows Can Sing“ tai pirmas režisūros Joan Littlewood bandymas ekrane. Ji yra sulaukusi palankaus anglų dramos kritikų įvertinimo ir publikos palankumo už savo pastangas Londono „Theatre Workshop“, kur sėkmingai pastatė „The Hostage“, „A Taste of Honey“ ir t. t. „Sparrows Can Sing“.

Šio filmo artistai paimti iš to paties vaidinimo teatre po tos pačios režisūros priežiūrą. Tad ekrano žiūrovams jų pavardės ne daug tepasako. James Booth pasirodo Charlie, Barbara Windsor — Maggie, George Sewell — Bert rolėse ir kt.

Kaikuriais atvejais šių artistų vaidmenys perduodami labai netikėtai. Sunkiai suprantami laikuriais išdėstymai Londono rytinės dalies tarne. Tad ne komiškiu padidinti ar sukleiti, bet grynai praktiškai sumetimais laikuriais amerikiečių publikai skirtuose kino teatruose šis britų filmas buvo rodomas su angliškais parašais, kaip kad daroma su italų ar prancūzų importuotais filmais.

Filmas toleruotinas vien suaugusių žiūrovų publikai.

Kultūrinėje veikloje

DR. A. SAPOKOS pomirtinis veikalas „Senasis Vilnius“ jau atspausdintas T. pranciškonų spaustuvių Brooklyne ir išvežtas į rūsiją. Knyga turi 336 psl. Gale pridėta plati autorius biografija, vardu ir vietovardžių sąrašai. Gausiai iliustruota. Išleido Tėvai pranciškonai Toronte.

MAIRONIO GIMIMO SUKAKČIAI atžymėti „Aidu“ žurnalas išleidžia knygą, kurioje bus sudėti straipsniai, atspausdinti specialioje „Aidu“ nr. Knyga turės per 200 psl. Išleidimą finansuoja kun. J. Pragubickas iš Elizabetos, N.J. Knyga jau spausdinama T. pranciškonų spaustuvių Brooklyne.

IZ. VASYLIŪNAS, smuikininkas, įgrojo lietuviškos kamerinės muzikos plokšteles, kurios greitai pasirodys.

T. L. ANDRIEKAUS, OFM, eilėraščių rinkinys „Naktigonė“ jau spausdinamas ir greitai pasirodys knygų rinkoje. Iliustracijas piešė dail. T. Valius.

KUN. DR. J. GUTASKAS, Delhi, Kanadoje, liet. parapijos klebonas, parašė šeštą mokyklai tikybos vadovėlį. Jieskomas leidėjas.

„AUKSO ŽASIES“ filmavimas Montrealyje baigtas. Patikrinus filmuotas scenas, bus padaryti papildymai bei pataisyimai. Visą filmavimą organizavo veikalo autorė B. Pukelevičiūtė.

Pr. Al.

LIET. GIMNAZIJOSE nauji mokslo metai pradėdami: berniukams — Sv. Antano gimnazijoje, Kennebunkport, rugsėjo 10 d., antradienį, o mergaitėms registracija Putname rugsėjo 4 d., trečiadienį. Abiejose mokyklose mokiniai prašomi atvykti vieną dieną anksčiau, t. y. mokslo metų pradžios išvakarėse. Informacijos reikalau kreiptis: Very Rev. J. Gailiūsis, OFM, Rector, St. Anthony's High School, Kennebunkport, Maine, USA, tel. WO 7-2771. Mergaičių mokyklų reikalau kreiptis: Immaculate Conception Convent, RFD 2, Putnam, Conn., USA, tel. WA 8-5828.

„TAUTOS PRAEITIS“ V. tomas jau rengiamas spaudai Čikagoje. Sis tomas turės apie 200 psl. Jame bus daug istorinės medžiagos apie Lietuvą.

PROF. J. KUPČINSKO knyga „Autoalerginiai susirgimai“ išleido Sov. Sąjungos medicininės literatūros leidykla „Medgiz“. Tai esanti pirmoji monografija apie autoalergiją sovietinėje literatūroje. Vienas prof. J. Kupčinsko straipsnis yra išverstas į rumunų kalbą.

KONKURSA NAUJIEMS SOKIAMIS SUKURTI paskelbė susivietintos Lietuvos kultūros ministerija, kompozitorių sąjunga ir Liaudies Meno Rūmai. Kuriamiesiems naujiesiems pramoginiams sokioms kompozitoriai raginama surasti būdingą ritmą, metrą, tempą, liaudišką intonaciją ir charakterį. Premijos skiriama 1.000 rublių.

KAUNO VALST. ISTORINIS MUZEJUS papildytas 1863 m. sukilėlių ginklais, darbo įrankiais, nuotraukomis ir dokumentais. Ekspонатų dėmesio komisijos pagrindinį dėmesį skiria Lietuvos komunistams ir jų po grindžio veiklai. Iš ekspedicijų parsižėmama šimtai bevertės medžiagos. Muzėjus vyr. mokslinis bendradarbis K. Rackauskas p.v. užaugais, kad gauta naujų duomenų „apie Lietuvos raudonarmiečius J. Trepenskį, I. Mišaišį ir P. Semetą bei kitus, kurie ne lygioje kovoje 1918-19 metais gynė nuo buržuazijos ir interventų tarybų valdžią Lietuvoje“.

LENINGRADE, Rusijos Federacijos Dailininkų sąjungos skyriuje surengta lietuvių dailininko Vytauto Jurkino kūrinių paroda. Pagal Tassą-Eltą, parodoje esą daugiau kaip 100 darbų ir jų dauguma rodo darbo grožį... Išstatyta daug iliustracijų Lietuvos poetų ir prozininkų kūriniams.

LIETUVOS GEOLOGAI susidomėjo rašytojo V. Audronos bekliaujančiu rastu juodu akmeniu. Tai buvęs ne meteoritas, bet žemės gelmių padermė — amfibolitas. Geologijos ir mineralogijos mokslų kand. A. Gaigalas mano, jog riedulius į Lietuvą neveliau kaip prieš 14.000 metų atnešė Suomijos slinkę ledynai. Tokie akmenys pasitaiką gana retai...

DAIL. ANAST. TAMOSAITIENĖS PARODA HOLLYWOODE. Kalifornijos Liet. Bendruomenė rengia A. Tamosaitienės dailės parodą Los Angeles mieste. Parodoje bus išstatyti gausiai ir naujai dailininkės tapybos, guašo, paveikslinių kilmų bei audinių darbai. Spausdinamam parodos kataloge įžangą parašė Birutė Nagienė, o pačią parodą atidarys ir kalbą pasakys poetas Bern. Brazdžionis. Parodos rengimo reikalais rūpinasi „Lietuvių Dienų“ leidėjas Ant. Skirius.

KALBININKO FILYPO FORTUNATOVO nuopelnus liuanistikai savo leidinyje „Rusų kalbininkų indėlis į liuanistiką“ kelia J. Palionis. Autoriaus nuomone, minėtasis rusų kalbininkas jau 1882 m. universitetuose pradėjo skaityti lietuvių kalbos kursą. Jis rinko lietuvių tautosaką ir tyrinėjo tarms, parašė veikalą „Apie lietuvių-slavų lyginamąjį kirčio mokslą“. F. Fortunatovas suredavo A. Juškos žodyno pirmąjį tomą ir kartu su E. Volteriu parengė spaudai didesnę dalį M. Daukšos „Postilės“. Jo mokinių yra buvęs mūsų žymusis kalbininkas Jonas Jablonskis.

J. Palionio apybraižoje, kurią išleido valstybinė pedagoginė leidykla Kaune, nagrinėjami ir kiti rusai kalbininkai bei jų įtaka lietuvių kalbai. Studija apima priešrevoliucinį laikotarpį.

DAIL. JONAS VAITYS mirė Kaune rugpjūčio 21 d. Velionis 1928 m. buvo baigęs Kauno meno mokyklą, o 1944 m. Vilniaus dailės akademiją. Būdamas Kauno taikomiosios ir dekoratyvinės dailės instituto direktoriumi, jis yra daug prisidėjęs prie šio instituto ir taikomiosios dailės išplėtimo Lietuvoje. Jis taipogi buvo ilgąmet Lietuvos dailininkų sąjungos Kauno skyriaus valdybos pirmininku.

VINGIO PARKO ESTRADOJE surengta Pabaltijo sovietinių respublikų lengvosios pramonės pavėzdžių paroda. Ekspонатų tarpe gausu tekstilės, odos, kailių, medžio, gintaro, naujų sintetinių medžiagų dirbinių, buities reikmenų, žaislų ir drabužių vaikams. „Literatūra ir Menas“ pridėda reikšmingą pastabą: „Žiūrovas su įdomumu apžiūri parodą, gerb. žodžiu pamini jos organizatorių, nebūgla ekspонатų su tvarkymą ir, žinoma, pageidauja, kad tokių dailių gaminių būtų ne tik parodoje, o, svarbiausia, parduotuvesė“.

VILNIAUS KRAŠTOTYRININKAI lankėsi Žervynų kaime, Marinkonių apyl., Varenos rajone. Nufotografuoti kaikiurie gyvenamieji ir ūkiniai pastatai, bitininkystės prietaisai, charakteringos audiniai. Kaime dainininkės — M. ir G. Maksielienės, P. Tamulevičienės įdainavo į juostas 500 senovinių liaudies dainų; pasakojus J. Maksielė įkalbėjo 100 pasakų, sakmių ir padavimų. Čia dar išsilaikiusios kalendorinės dainos ir raudojimo tradicija.

LATVIŲ DIRIGENTAS Leonas Reiteris savo laiką išlaisvojo pasaulio grįžo į Rygą. Jį pastaruoju metu matė Rygos lankytojai stebėjosi jo išvaizda: nusigėjęs, nesiskutęs, apsielėjęs, daras luoda įspūdi. Tik kada ne kada jam duoda darbo. Kalbama, kad jis dabar skaudžiai apgailestauja daręs „žygi atgal“. Iš pradžių komunistai jį panaudojo propagandai, o vėliau, matyt, paliko jį likimui.

LENINGRADE, Rusijos Federacijos Dailininkų sąjungos skyriuje surengta lietuvių dailininko Vytauto Jurkino kūrinių paroda. Pagal Tassą-Eltą, parodoje esą daugiau kaip 100 darbų ir jų dauguma rodo darbo grožį... Išstatyta daug iliustracijų Lietuvos poetų ir prozininkų kūriniams.

LIETUVOS GEOLOGAI susidomėjo rašytojo V. Audronos bekliaujančiu rastu juodu akmeniu. Tai buvęs ne meteoritas, bet žemės gelmių padermė — amfibolitas. Geologijos ir mineralogijos mokslų kand. A. Gaigalas mano, jog riedulius į Lietuvą neveliau kaip prieš 14.000 metų atnešė Suomijos slinkę ledynai. Tokie akmenys pasitaiką gana retai...

Atsiūsta paminėti

Leonas Svedas, SUGRIZIMAS I. SODOMA IR GOMORA. Poezijos rinkinys; 132 psl. Išleido „Vaiva“. Kaina nepažymėta. Knyga gaunama J. Karvelio Prekybos Namuose, 2715 West 71st St., Chicago 29, Ill., USA.

Moteris, nr. 4, liepa-rugpjūtis. Lietuvių moterų žurnalas, leidžiamas Kanados Lietuvių Katalikų Moterų Drjos, 57 Sylvan Ave., Toronto 4, Ont., Canada. Vyr. red. Iz. Matusevičiūtė; meninė priežiūra N. Kulpačienės. Siame nr.: St. Ylos „Martynas Mažvydas“ ir jo amžininkų tragika prieš 400 metų; J. Vainšnoras, MIC, „Marijos paveikslų vainikavimas Lietuvoje“; D. Petrutytės „Seimos vaidmuo visuotiniuoju ir tautiniuoju požiūriu“; Alės Rūtos „Sirdis drožlėse“ ir kt.

Jubilėjinės Stovyklos Skautų Aidas, nr. 1, 2, 3, 4, 1963. LSS jub. stov. Camp Child stovyklautojams skirtas laikraštėlis.

Evangelijos Šviesa, nr. 4, liepa-rugpjūtis. Red. kun. K. Burbulis.

Religinio meno paroda

JAV Lietuvių R. Katalikų Federacijos kongreso proga organizuojamoji liet. dailininkų religinės parodoj pirmieji sutiko dalyvauti įvairių srovių ir krypčių dailininkai: prof. Ad. Varnas, A. Valeška, J. Mieliulis, Br. Jasiukevičiūtė-Jameikienė, E. ir Aleks. Marmūlioniai, Ant. Rūkstėlė, G. Žambakienė, D. Verbickaitė ir V. Krištolaitytė.

Parodoje be religinio turinio

paveikslų, skulptūrų, mozaikų, keramikos, emalo, metalo, plastikos bus skyrus „Sventoji Lietuva“, apimantis lietuvių religinius papročius, Lietuvos Bažnyčios istoriją, liet. sakralinę architektūrą ir kryžius.

Parodos vykdytoju pakviestas pirmosios apžvalginės Lietuvos architektūros parodos 1957 m. Brazilijoje organizatorius inž. Mikalojus Ivanaukas, gyv. 1332 So 49 Ave., Cicero 50, Ill., USA.

Gintauto diena

Švelnus šiltas lietus krapnojo ir ištroškusią žemę gaivino. Saulė kilo iš kalnų. Paukščiai pradėjo čiulbėti. Pasaulis atsikėlė! Sustojio lietus lijes ir saulė gražiai vėl šypsojos.

Visi tvarkėsi. Tik vienintelis Gintautas gulėjo lovoje. Jo kojos buvo paralyzuotos ir gydytojai manė, kad negalės niekad vaikščioti.

Gintautas buvo našlaitėlis ir gyveno našlaičių namuose. Jo kambario durys atsidarė ir daržai ir į mažą mišką. Seselė padėjo jam atsistoti ir kėdę ir jis išvažiavo į daržą. Jis taip ilgai buvo ten, kad net paukščiai jį pamilo

Onutė Erštikaitė, VII-ji klasė, Hamiltonas

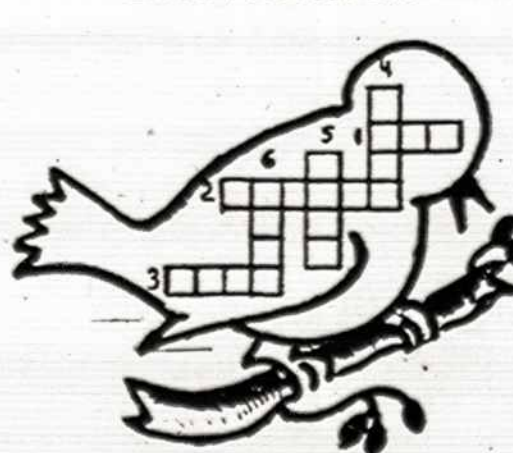
ir nebijojo prie jo ateiti. Greit pas jį jie susirinko. Daržė žaliavo, gėlės žydėjo ir saulė šildė. Jam buvo labai malonu. Čia matė jis rožės gražų žiedą, o paukštelis taip gražiai čiulbėjo.

— Kad aš galėčiau vaikščioti, — galvojo, nors savęs nesigailėjo. Jis daug mokėsi ir daug galvojo.

Dar prieš grįždamas į savo kambarį jis pasižiūrėjo į besileidžiančią saulę ir daržos gėles. Naktis jam atrodė labai ilga, nes jis labai laukė naujo ryto su vilimti, kad greit išgis. Ir Gintautas karštai maldavo Dievui! Ir pagaliau pagijo.

Onutė Erštikaitė, VII-ji klasė, Hamiltonas

Galvosūkis

Pagal pažymėtus numerius ant šio paukštelio išrašykite tokius žodžius, kurie tilptų į nurodytus langelius.

ATSAKYMAS

Mann & Martel

REALTORS

2320 Bloor St. W. Tel. RO 2-8255

BABY POINT

\$8.900 pilna kaina, 5 kamb. mūr. namas vandeniu alyva apšildomas, alumi. antri langai ir durys. Viena atvira skola 10 metų. Įmokėti tik \$1.100.

ANNETTE — RUNNYMEDE

\$1.200 įmokėti, 6 kamb. mūrinis namas su vieta mašinai statyti, 2 virtuvės, dideli kambariai, kietos ir gražios grindys. Viena atvira skola 10 metų. Pilna kaina \$11.900.

SWANSEA — BLOOR

\$3.700 įmokėti, atskiras, mūrinis 6 kamb. namas, dvi virtuvės. Į garažą lengva įvažiuoti. Visi arti Bloor ir tuo galima užimti.

ST. CLAIR — OAKWOOD

\$4.700 įmokėti, 8 kamb. dviejų aukštų mūrinis namas. Dideli kambariai, 2 modernios virtuvės ir naujai įrengta vonia, vandeniu alyva šildomas. Graži aplinkuma ir arti susisiekimo.

B. SAKALAS

Darbo telef. RO. 2-8255

Namų telef. LE. 6-1410

P.S. Jeigu kurtai nerastumėte šiam skelbime sau tinkamo namo ar biznio, tuojau skambinkite mums paštelraudami ką mes turime naujo, nes mes gauname kas dieną naujų nuosavybių.

SPORTAS

S. AMERIKOS LIETUVIŲ VARYBOS

S.m. rugsėjo 14 d. Klevelande rengiamos 1963 m. S. Amerikos lietuvių daugiaukovių varžybos.

Programoje: vyru penkiakovė — šuolis į tolį, disko metimas, 200 m. bėgimas, jieties metimas ir 1500 m. bėgimas.

Motėru penkiakovė — 80 m. kliūtinis bėgimas, rutulio stūmimas, šuolis į aukštį, šuolis į tolį ir 200 m. bėgimas.

Jaunių A klasės trikovė — 100 m. bėgimas, šuolis į tolį, rutulio 16 sv. stūmimas.

Tasakis skaičiuojami už pasekmes pagal tarptautinę taisyklę, visų pasekmių taškus sudedant į bendrą sumą.

Dalyvių registracija — iki rugsėjo 10 d. siuo adresu: A. Bielskus, 15321 Lakeshore, Cleveland 10, Ohio, USA.

LENGV. ATLETIKOS RUNGTYNĖS

S.m. rugsėjo antroje pusėje yra numatomos lengvosios atletikos sezono uždarymo tradicinės rungtynės. Data ir vieta bus paskelbta spaudoje bei pranešta sporto klubams. Varžybos dalyvavimas bus atviras visiems klubams bei pavieniams sportininkams. Jos bus pravedamos vyru, motėru, jaunių A, B, C ir D klasėse ir mergaičių B, C ir D klasėse.

TRADICINĖS TARPPIESTINĖS LENGVOSIOS ATLETIKOS RUNGTYNĖS tarp Klevelando ir Toronto lietuvių šiais metais galimas dalykas bus vykdymas: jaunesniųjų klasių Klevelande, vyresniųjų — Toronte; tuo būdu kelionės išsė abiem pusėm aplygiai. Siuo metu tariamasi dėl galutinio datų.

SI RUDENI yra planuojama surengti pirmosios Čikagos lietuvių lengvosios atletikos pirmenybės įvairiose amžiaus klasėse.

Lengv. atletikos komitetas

VYCIJO ZINIOS

Naujas sporto sezonas jau čia pat ir jį vytyčiai žada pradėti dideliu pasiryžimu ateinančiai sportinei veiklai. Ir šiais metais pagrindinės vytyčių sporto šakos bus krepšinis ir stalo tenisas.

Krepšinio treniruotės numatomos Ryerson mokyklos sporto salėje. Mokykla yra prie Dundas ir Bathurst g. Pirmą treniruotę — šį penktadienį, rugsėjo 6 d. Pradžią treniruotių laikas suskirstytas: 7 val. v. berniukai ir

BLOOR — JANE

\$4.900 įmokėti, 7 kamb. dviejų aukštų, gražus mūrinis namas su garažu ir privačiu įvažiavu. Moderniška virtuvė, vandens alyvos šildymas. Visai arti Bloor.

SWANSEA

\$4.900 įmokėti, atskiras, mūrinis gražus plytų namas, 7 dideli kambariai, moderniška virtuvė, gražus kiemas. Prašoma kaina \$18.500, gal ir mažiau.

BLOOR — QUEBEC

\$3.400 įmokėti, 7 kamb. dviejų aukštų mūrinis namas, vandens alyvos šildymas, didelis kiemas. Viena skola balansui, už menesio galima užimti. Platus įvažiavimas ir garažas.

HIGH PARK — INDIAN RD.

\$7.500 įmokėti, 17 kamb. — 4 atskiri butai, vandens šildymas. Be to, trys garažai su privačiu įvažiavu. Pirmame aukšte 6 kambariai. Pajamų \$290 mėn. plus laisvas butas savininkui. Geras pirkiny.

Savaitės įvykiai

(Atkelta iš 1 psl.)

ties ratifikavimą.

Chruščiovas, lankydamasis Jugoslavijoje, nepamiršo ir ateistinės propagandos. Jis sakė: "Mes, darbo žmonės, jau dabar kuriame dangaus karalystę žemėje (bolševikai sau jau susikūrė tokią "karalystę", bet tik ne darbo žmonėms!), o tie, kurie nori važiuoti į dangų, gal sau keliauti", — porino Nikita. O kai žmogus nori išvažiuoti ne į dangų, bet tik į Kanadą ar JAV, tai Nikita neišleidžia.

Vatikane jaučiama kietesnė laikysena sovietinio komunizmo atžvilgiu. Nors Vatikanas niekad nebuvo nuostojęs smerkti ateistinio komunizmo, bet Jono XXIII metais buvo tam tikro taktinio sušvelnėjimo. Tai žymu iš Vatikano radijo, iš pusiau oficialios spaudos ir iš kardinolų kolegijos. Ypač kietėja ta laikysena dėl didėjančio spaudimo Lenkijos katalikų, dėl nepasisekusių derybų išleisti Vengrijos kardinolą Mindszenty ir dėl Italijos stiprėjančios komunistų veiklos. Šioje visoje byloje ir Bažnyčios padėtis už geležinės uždangos turi savo reikšmę. Komunizmas užimtuose kraštuose, taigi ir Lietuvoje, ikišiol iš esmės nieko nepalengvino.

JAV šachmatų pirmenybės

KLIERIKAS — PIRMENYBIŲ LAIMETOJAS. GERAI PASIRODE LIETUVIAI

Rugpjūčio 11-23 d. Čikagoje buvo prarastos JAV vad. "open" (gali dalyvauti visi šachmatų mėgėjai) šachmatų pirmenybės, sutrauktos rekordinių dalyvių skaičių — 265.

Cia be šachmatininkų iš JAV ir Kanados lošė Jugoslavijos didmeisteris, pasaulinio garso šachmatininkas, Sveztozar Gligorič. Jis čia buvo laikomas favoritui pirmajai vietai ir \$1.000 laimėti. Tačiau jam nepasisekė aplošti amerikiečius — William Lombardy ir Robert Byrne.

Po 13 dienų kovų nugalėtoju išėjo 25 m. amžiaus kunigų seminarijos studentas iš Yonkers, N.Y., Lombardy, surinkęs 11 taškų (9 laimėjimai, 4 lygiosios). Tiek pat taškų surinko 35 m. amžiaus Indianapolis gyventojas Robert Byrne, kuriam, pagal vertinimo lentelę, atiteko II vieta. Tačiau premiją \$1.000 už I vietą ir \$500 už II jie dalinasi per pusę.

Trečioje vietoje liko S. Gligorič, kuris kartu su politiniu pabėgėliu iš Vengrijos, dabartiniu JAV piliečiu Pal Benko, surinko 10,5 taško (10 laimėjimų, 1 lygiosios, 2 pralaimėjimai). S. Gligoričiui čia irgi padėjo vertinimo lentelė, kadangi jo oponentų "reitingas" (kiekvienas žaidėjas yra įvertintas taškais pagal jo ankstesnius pasirodymus) buvo kiek augštesnis negu Benko.

Toliau V-X vietą dalinasi 6 žaidėjai, surinkę po 9,5 taško: A. Sandrin, R. Weber, V. Palčiauskas, J. Cohn, L. Szedlaczek, J. McCormick. Rašant šiuos žodžius dar nebuvo paaškęs jų eilė, nustatyta pagal tą pačią vertinimo lentelę.

Kaip matome, šių tarpe yra ir vienas lietuvis — Viktoras Palčiauskas iš Cicero. Sis 22 m. amžiaus vyras, praėjusį pavasarį baigęs Illinois uni. bakalauro laipsnį, sudarė nelauktą staigmeną. Pats, pagal savo "reitingą" būdamas eksperto klasėje, pralenkė dešimt didmeistrių — Bisquiere ir kelias dešimtis meistrių, jų tarpe ir vienintelį čia dalyvavusį lietuvių meistrį Povilą Tautaišą. Po šio gero pasirodymo V. Palčiauskas, be abejonės, bus kvalifikuotas meistrui.

Reikia paminėti, jog V. Palčiauskas, kuris pat pat yra ir geras futbolininkas (žaidžia Lituanicos I komandoje) už savo laimėjimus pirmenybėse gavo \$50 premiją.

Taip pat nelauktai gerai pasirodė ir kitas lietuvis Kazys Jankauskas iš Cicero, kuris surinko 9 taškus. Jis pasirodė geriausiai iš pirmenybėse dalyvavusių A klasės lošėjų tarpo ir buvo atžymėtas pinigine premija.

Nuo jo nedaug atsiliko Povilas Tautaišas, Kazys Jakštas, o po jų sekė kiti čia dalyvavę lietuviai — H. Šalkauskas, K. Ramas, Vl. Karpuška ir V. Bikušius.

Daugelis lietuvių tik pirmą kartą dalyvavo JAV šachmatų pirmenybėse, tad jų pasirodymą čia reikia laikyti gana geru. Reikia stebėtis, jog iš šias pirmenybes neatvyko nė vienas lietuvis šachmatininkas iš kitų miestų. Juk turime neblogų žaidėjų Detroito, Kanadoje, Niujorko, Bostone, bet jiems, galimas daiktas, aplinkybės neleido pajudėti.

Sekus žaidimus vieną dieną, neatrodė, kad lietuvių žiūrvoj čia daug buvo — teko sutikti tik kelis mišius kius stebėtojus. Gal tai buvo todėl, kad pirmenybės vyko šiaurinėje Čikagos dalyje, kur lietuvių negyvena. E. Šulaitis

A. A. PETRUI STRAZDUI mirus,

žmoną, dukteris ir brolių Jurgį Strazdą

skausmo valandoje nuosirdžiai užjaučiame —

Lietuvių Kredito Kooperatyvas "Parama"

Mirus A. + A. PETRUI STRAZDUI,

jo šeimai ir broliui JURGIUI

liūdesio valandoje reiškiamė gilią užuojautą —

L. L. Karbūnai
M. V. Vaitkevičiai
Z. B. Ščepanavičiai
R. D. Bendikai
Vl. Germanavičius

A. A. PETRUI STRAZDUI mirus,

jo šeimai ir giminėms

reiškiamė gilią užuojautą —

J. J. Vitkūnai
A. B. Kovalūnai
A. T. Kudrevičai
P. M. Yurkštai

JURGI STRAZDĄ,

mielam broliui a.a. PETRUI mirus,

nuosirdžiai užjaučia

J. ir A. Matulioniai

Aloyzas ir A. Kuolai

J. ir E. Dvilaičiai

Gyvybiniai lietuvių reikalai seime

(Atkelta iš 4 psl.)

merville, feder. valdžios atstovo sen. Conally, Ontario prov. vyriausybės atstovo min. J. Yaremko ir min. J. Kajecko (angliškai). Svariausias buvo senatoriaus Conally žodis. Jį pristatė A. Thompson kaip politinių mokslų ir visuomeninės veiklos amėnį, liberalų partijos pirmininką. Pasak jo, lietuvių turi daug ko duoti Kanadai ir pasauliui, nes jų yra visur. Kanadiečiai esą kovoję už savo ir kitų laisvę įvairiuose kraštuose. Lietuviai, gyvendami kanadiečių tarpe, dalinasi turima laisve ir kartu prisideda prie jos saugojimo. Laisvės kova vykstanti visur, neišskiriant nei kraštų už geležinės uždangos — žmonės visur lieka žmonėmis. Toje kovoje esą reikia veikti viešąja opinija. Kanada, neturėdama imperinių užsimojimų, gali šiai linkmei vadovauti. Vakarų kultūra savo pagrindu esanti krikščioniška, todėl ir ji tikslas turis būti antitezė sovietiniam komunizmui. Bendrai kovai jungiasi įvairios bažnyčios ir tuo būdu visiem rodė kelią. Religija esąs pagrindas visom laisvėm. Tokių laisvės idealų esą ir lietuvių, kuriais Kanada didžiuojasi.

Min. Yaremko pabrėžė, kad Kanados lietuvių per eilę metų, kviesdami pas save augstusius pareigūnus, yra daug nuveikę Lietuvos garstinimo srityje. Naujosios PLB valdybos vardu kalbėjo St. Barzdukas iš Klevelando. Jis pareiškė padėką Toronto, davusiam pirmąją PLB valdybą ir pažadėję testis jos darbus Lietuvos laisvei atgauti ir vergitai pasmerkti.

KONCERTAS

Pasibaigus kalboms, kiek prailgusioms, prasidėjo koncertas, ku-

riame dalyvavo stipriosios mūsų pajėgos: solistės A. Stempuzienė, L. Sukytė, solistai St. Baras ir V. Verikaitis; smuikininkas Iz. Vasyliūnas su akomp. Vyteniu Vasyliūnu. Solistams akomponavo St. Gailevičius ir D. Skrinščaitis. Jų meno vertinimą tenka palikti kritikams. Aprašinėtoji tenka tik konstatuoti, kad galiausiai į sceną sudarė St. Simkaus kantai "Atsisveikinimas su tėvyne", kurią išplėdė jungtinis Toronto "Varpo" ir Hamiltono AV parapijos choras. Muz. St. Gailevičius ir sol. V. Verikaitis sugebėjo paruošti ir suderinti chorą per 100 asmenų per gana trumpą laiką. Išplėdymas buvo darnus, solistai buvo gražiai įderinti. Išstvertiną pianu akomponavo pian. D. Skrinščaitis. Iškilmės buvo baigtos Kanados karalienės ir Lietuvos himnais.

Reikia pasidžiaugti, kad 3000 O'Keefe Centro salė buvo artipilnė. Nors programa ilgokai nusitęsė, dalyviai gyvai sekė išplėdymo kūrinius.

Pasaulio Liet. Dienų ir PLB seimo užbaigai Toronto apyl. valdyba Prisikėlimo salėje surengė jaukų priėmimą, kur buvo pasidalyta išplėdžiai. Besivašinant tolimųjų kraštų lietuvių atstovai pasakė trumpas kalbas, pilnas humoro. Visi išsiskirstė pavargę, bet lietuvišku ryžtu sustiprėję.

Didžiųjų iškilmių įvykius iškordavo "Amerikos Balso" atstovs inž. P. Labanauskas. Techniską tarnybą sudarė Toronto CBC radio pareigūnai — tarpt. skyr. vedėja P. Moor ir inž. P. Shewchuk. Įrašytųjų medžiaga bus panaudota transliacijoms ir paversta Lietuvą.

**

Didžiosios II PLB seimo dienos jau praėityje. Jos iršė į mūsų istoriją du šviesius momentus: vieną — kad lietuvių visidėlo galia darniai ir gražiai spresti ir pačius opiausius mūsų gyvenimo klausimus, kitą — kad Toronto liet. kolonija, jei nori, gali parodyti gražų tautinį susiklausymą. Per tris dienas visi Pasaulio Lietuvių Dienų parengimai buvo pilni, ypač Toronto arkivyskupijos katedra. R. K. G.

New Delhi. — Indijos gyvenimo savo pragyvenimui kasdien skiria tik 4 centus. Tuo tarpu premjeras Nehru savo šuns maistui išleidžia 63 centus. Į toki socialisto politiko kaltinimą Nehru atsikirta tvirtindamas, jog kiekvienam indiečiui į dieną tenka 20 centų. Tai visidėlo yra gerokai mažiau negu jo šuniui.

R. CHOLKAN & CO. LIMITED REALTORS

527 Bloor St. W. — Toronto 4, Ont. Telefonas LE. 2-4404

SWANSEA. \$7.000 įmokėti ar mažiau, gražus 7 kambarių atskiras mūrinis namas, vandens alyvos šildymas, 2 vonios, garažas su privačiu įvažiavu, recreation kambarys, balkonai, viena atvira skola balansui.

OAKWOOD — ST. CLAIR. \$8.000 įmokėti, originalus 12 kambarių duplexas, šurkščių plytų, vandens alyvos šildymas, recreation kambarys, dvigubas garažas su privačiu įvažiavu.

GEOFFREY — HIGH PARK. \$7.000 įmokėti, 12 kambarių atskiras mūrinis namas, kvadratinis planas, vandens alyvos šildymas, garažas su privačiu įvažiavu, gauna \$334 nuomos.

RONCESVALLES — HIGH PARK. \$8.000 įmokėti, 16 kambarių atskiras mūrinis namas, 4 vonios, 4 virtuvės, vandens alyvos šildymas, privatus įvažiavimas, atvira skola.

HIGH PARK BLVD. — RONCESVALLES. \$10.000 įmokėti, atskiras mūrinis 12 kambarių duplexas, dvigubas garažas su privačiu įvažiavu.

PRINCE EDWARD — KINGSWAY. \$3.000 įmokėti ar mažiau, puikus atskiras mūrinis bangalas, užbaigtas rūšys, garažas su privačiu įvažiavu, gražus didžiulis kiemas.

BABY POINT. Apie \$4.000 įmokėti, 6 kambarių, keletas metų senumo atskiras mūrinis namas, užbaigtas rūšys, privatus įvažiavimas. 20 metų skola.

RUNNYMEDE — BLOOR. \$4.500 įmokėti, 9 kambarių per du aukštus atskiras mūrinis namas, 2 vonios, 2 virtuvės, privatus įvažiavimas.

WINDERMERE — BLOOR. \$4.000 įmokėti, 7 kambarių atskiras mūrinis namas, ultra moderni virtuvė, 2 vonios, recreation kambarys, garažas. Pilna kaina \$18.900.

DURIE ST. — BLOOR. \$5.000 - \$6.000 įmokėti, 7 kambarių, atskir mūrinis namas, kvadratinis planas, vandens alyvos šildymas, garažas, 10 m. atvira skola, 2 vonios.

HAVELOCK ST. \$8.000 įmokėti, netoli parko, 10 kambarių, atskiras mūr. namas, kvadratinis planas, garažas su privačiu įvažiavu. Viena skola 10-čiai metų.

BLOOR — JANE. Mūrinis atskiras 6 kambarių namas ramioj gatvėje arti Bloor gatvės. Garažas ir šoninis įvažiavimas. Prašo \$18.700, pilna kaina, su įmokejimu apie \$6.000. Balansui viena atvira skola 10 metų.

ISLINGTON — ROTHBURN RD. \$4.000 įmokėti, 6 kambarių ranch-bungalovs. Išbaigtas kambarys rūšys su atviru židiniu. Kilimai salione ir valgomam kambary. Gražus didelis kiemas apaugęs dekoratyviniais ir kitokiais medžiais. Prašo tik \$19.000.

BLOOR — HIGH PARK AVE. \$5.000 įmokėti, atskiras mūrinis 9 kambarių namas. Keturis kambariai ir 4 gabalų prausykla pirmam aukšte, 5 kambariai ir 4 gabalų prausykla antram aukšte. Dvigubas garažas ir privatus įvažiavimas. Pilna kaina \$24.900. Galima greitai užimti.

LONG — BRANCH. \$8.000 įmokėti arba savininkas sutinka keisti į murgičių ar namą, 10 butų apartamentinį pastatą. Virš \$10.000 metinių pajamų. Pigios nuomos. Pilna kaina tik \$65.000.

WESTONE. \$15.000 įmokėti, tik kelių metų senumo apartamentinis pastatas. 15 vieno miegamųjų ir 6 - 2 ūjų miegamųjų. Viso 21 butas. Virš \$25.000 metinių pajamų. Pilna kaina \$160.000.

KEELE — EGLINTON. \$20.000 įmokėti arba savininkas prims namą ar murgičių kaip dalį įmokejimo. 34 butų apartamentinis pastatas 7 metų senumo. \$38.000 metinių pajamų. Pigios nuomos. Didelis kiemas. Pilna kaina tik \$200.000.

JANE — LAWRENCE. \$30.000 įmokėti, 4 metų senumo 25 butų apartamentinis pastatas. \$32.000 metinių pajamų. Pilna kaina \$195.000.

KINGSWAY — ROYAL YORK RD. \$25.000 įmokėti, 21 butas, gražiausias vakarų Toronto rajone. \$28.000 metinių pajamų. Prašoma kaina \$185.000.

Be to, turime labai didelį pasirinkimą įvairaus dydžio apartamentinių namų.

Pr. KERBERIS

Darbo tel. LE. 2-4404

Namų tel. LE. 5-1584

J. RUKŠA

LE. 2-4404

Namų telefonas LE. 6-9165

PASITEIRAUKITE DEL KITŲ NUOSAVYBIŲ. REIKALINGI NAMAI PARDAVIMUI.

Vienus persekioja, kitus vilioja

(Atkelta iš 1 psl.)

Estų nuomonė

"Teatata" toliau pažymi, jog treminiai kongreso delegatai būtų turėję pasinaudoti savo politinių organizacijų patyrimu tokiose dalykuose, tačiau nenorėjo bendrauti. Lygiai kaip ir savo tarpe delegacijos nebendradarbiavo. Iš straipsnio sprendžiant, atrodo, kad lietuvių liuteronų delegatų dalyvavimas Helsinkyje kitiems pabaltiečiams nebuvo žinomas. Teko visdėlo patirti, jog iš JAV specialiai buvo atvykę kun. A. Trakis ir dr. M. Brakas. Tai dar vienas ženklas, kad reikia ryžtingesnių pastangų konsoliduoti tiek savo tarpe, tiek bendroje pabaltietiškoje plotmėje.

Slaptas suvažiavimas

Liepos viduryje, kaip anksčiau esame pranešę, Suomijoje įvyko slaptas estų pabėgėlių jaunimo ir sovietinių atstovų susitikimas. Visas reikalas dar nėra galutinai paaškęs. Atrodo, jog iš šiapus vyko tik vienos vad. "federalistų" grupės nariai. Jų elgesys sukėlė toki pasipiktinimą, kad nė vienas iš susitikimo dalyvių nedrįso viešai prisipažinti.

Paaškęjo, jog lėšas tam keis-

tam susitikimui parūpino...

"Laisvoji Europa". Jeigu tai tiesa, tai pats laikas atsakingsiems mūsų veiksmams galutinai išsiaiškinti, kokie vėjai Pabaltijo atžvilgiu iš tikrųjų pučia L. Europos sluogsnuose. Kai kreipiama į šiuos prašymus pradėti radio laidas pabaltiečiams, tada pigiai pasiteisinama, jog tam nėra lėšų. Dabar to lėšos, atrodo, atsirado, bet naudojamos kitokiai tikslui. Kaip iš viso reikia suprasti toki elgesį, kai pasaulinės jėgos, nesiškaitydamos su centriniais pabaltiečių organais, mėgina paveikti jaunimą ir pastūmėti į pavojingą avantiūru kelią? Tai dar labiau nedraugiškas veiksmas, negu sietėtingas Pabaltijo vardo ir klaušimų vengimas L. Europos leidiniuose.

Ponios Tonia spėjimai.

Ji daugeliui žmonių yra padėjusi. Tik vienas apsilankymas Jus įtikins. Atidaryta iššiai visa savaitė. Galima atvykti ir be susitarimo.

Tel. 534-5123, 1393 Dundas St. West, Toronto

A. J. MORKIS

REAL ESTATE & MORTGAGE BROKER

1385 Queen St. W. (prie Lansdowne Ave.)

Telefonai: LE. 4-8459; LE. 4-8450 Namų telefonas: BE. 3-5996

BLOOR — INDIAN RD. \$14.900 — mūrinis, 6 kambarių namas, moderni virtuvė, šildymas karštu vandeniu, platus įvažiavimas, garažas; nuosavybė be jokio murg.

BLOOR — CONCORD. \$3.000 įmokėti, 8 didelių kambarių namas, alyva šildomas, koridorinis planas, 2 virtuvės; vienas murgičius.

QUEEN — NIAGARA. \$6.000 pilna kaina; 6 kamb., pusiau atskiras namas, koridorinis planas, garažas; reikalingas remontas.

QUEEN — LANSOWNE. \$3.000 įmokėti, atskiras 8 kamb., mūrinis namas, nauja šildymo krosnis, 2 modern. virtuvės; arti Queen gatvės.

Turime krautuvę, farmą, vasarvietę, hotelį, motelių įvairiose vietose ir įvairią kaina. Prašome tik kreiptis pas mus.

Taip pat parūpiname geresnėmis sąlygom paskolų murgičių.

Vyt. Morkis J. Kaškelis A. Bludžius

Extra Realty Ltd.

1043 BLOOR ST. W. • Tel. LE. 1-1161

Didžiausias pasirinkimas namų, farmų, žemės sklypų, apartamentų, bižnių.

JANE — ANNETTE. \$2.500 įmokėti, rusvų plytų mūro, atskiras 2 aukštų, 6 kambarių, 2 virtuvės, garažas, privatus šoninis ir užpakalinis įvažiavimas. Prašoma kaina \$12.900; skubus pardavimas. Tuščias namas.

BLOOR — DURIE. \$3.500 įmokėti, atskiras, mūro, 2 aukštų namas, 7 kambariai, 2 mod. virtuvės, naujai atremontuotas, platus šoninis įvažiavimas, garažas, gražus kiemas. Prašoma kaina \$18.900.

RONCESVALLES — WRIGHT AVE. \$4.000 įmokėti. Mūro, atskiras, 1

RO. 9-4131

NAMU
RO. 6-7132

Sv. Jono Kr. parapijos žinios

— Ši penktadienį, pirmąjį rugsėjo mėnesį, pamaldos vakare 7.30 val. Iš ryto lankomi ligoniniai namuose.

— Ši sekmadienį, rugsėjo 8 d., Marijos Gimimo šventė. Ši diena mums žinoma kaip Tautos šventė.

— Didingai praėjo PLB seimas Toronte. Toronte ir apylinkių lietuvių savo gausiu atsilankymu iškilmingai parodė didelį suinteresuotumą.

— Seimo proga parapijoje lankėsi daug svečių. Pasidžiaugta bažnyčios restauravimu.

— Parapijos choro repetitijos pradamos nuo šio sekmadienio: po 11 val. pamaldų choristai prašomi valandėlė susirinkti parapijos salėn. Maloniai kviečiame taip pat įsijungti naujus choristus.

— Pirmoji jaunimo choro repetitija ši penktadienį, 6 val. v., parapijos salėn. Nuosirdžiai kviečiame visus galinčius dainuoti įsijungti į chorą.

— Su šiuo sekmadieniu įvedama 12 val. vėlyvosios pamaldos. Tuo būdu ši sekmadienio pamaldos bažnyčioje bus: 9.30, 11 ir 12 val. Springhurst G. Ganytojo koplyčioje: 10 ir 11 val.

— Ši sekmadienį 11 val. pamaldose prisimenama prieš mėnesį palaidota a.a. Benedikta Gavenaitienė.

— Pakrikštyta: Andrius Leonas Radzevičius, Jonas Vytautas Karpis ir Teresė E. Melvidaitė.

Sesers Margaritos išleistuvės buvo surengtos L. Vaikų Namų rėmėjų būrelio. Jo pirm. p. Kuolienė, apžvelgusi išleistuvės darbą Toronte, pakvietė gen. konsulą dr. J. Zmuidžiną tarti atsiviešinimo d. Po jo kalbėjo "T2" red., šeštad. mokyklos ved. J. Andrius, ateitininkų pirm. V. Kolyčius, skautų atstovas V. Skrinškas, katalikų moterų — Z. Daugvainienė, merg. ateitininkų — p.lė Bušinskaitė, sv. Jono Kr. parapijos klebonas kun. P. Azubalis ir Prisikėlimo par. klebonas P. Placidas, OFM. Atsiviešinimo laiška stud. ateitininkų vardu atsiuntė V. Tamulaitytė. Ses. Margaritai ta proga išteikė įvairių dovanų. Dekodama visiems, ji priminė, kad Toronte išbuvo arti 9 metų; atvyko su kita seserimi iš Putnamo prekinio traukinio lyg į misiją, kur viską reikėjo organizuoti. Naujietį Liet. Vaikų Namai be inventorijos atsiėjo \$150,000; skolos dar esą \$400,000. Ji pasidžiaugė nuveiktais darbais ir pabrėžė, kad nuopelnai tenka visai vienuolijai, kuri pradėjo kurtis JAV bene su 5 seserimis, o dabar jau esą apie 50. Ji tapgi pažymėjo ligisli visuomenės dar negirdėtą žinią, kad L. Vaikų Namų darželis visame Toronte pripažintas pirmuoju. Ji aplankė įvairius specialistus iš Kanados ir JAV, domėdamiesi darželio įrengimu ir darbu. Dekodama Toronte liet. visuomenę už paramą, sesuo Margarita linkėjo naujai paskirtajai vedėjai ses. Paulei dar sėkmingiau tęsti lietuvių vaikų auklėjimo darbą. K.

Svečiai redakcijoje. PLB seimo ir PLD proga "T2" aplankė visa eilė asmenų: prel. J. Balkūnas, dr. A. Trimakas, kun. L. Jankus, red. J. Palukaitis, K. Čibiras, M. Abramaitis, p. Procuta, P. Januška, St. Dziakas, V. Ignaitis, J. Skardis, S. Bučynas, p. Gaška, Alg. Pužauskas — "E. Lietuvio" atstovas, Br. Pužauskienė, dr. Ant. Verbecikas, K. Januška, žurn. Edv. Sulaitis, Vyt. Radzius, dail. Vizgirda, rašyt. K. Graigaitė — Graudienė ir kt. Tai daugiausia svečiai iš JAV, kurie domėjosi Toronte lietuvių kultūrine veikla. Taip pat apsilankė redakcijoje p. Paukštaitis, dr. Maurukas, kun. A. Sabas.

Dr. V. Vygantas, tarpt. katalikų stud. org. "Pax Romana" pirmininkas, buvo atskridęs į Torontą, dalyvavo PLB seimo posėdyje ir išskrido į Winnipegą, kur buvo kviestas kalbėti ukrainiečių stud. katalikų organizacijos "Obnova" suvažiavime. Praėjusi savaitė ji šis aplankė net 3 tarpt. suvažiavimus.

Mokyt. Sirka, anksčiau gyvenęs Toronte, Čikagoje vadovauja lituan. Donelaičio mokyklai Marquette Parke ir turi apie 350 mokinių. Jis yra vienas tos mlos steigėjų. Patalpas nuomoja iš valdžios. Daugelis tėvų savo vaikus m-lon atveža iš gana tolimų apylinkių. Seimo proga p. Sirka lankėsi Toronte.

"Varpo" choras sutiko dalyvauti Verdi "Requiem" pastatyme Čikagoje 1965 m. drauge su Čikagos operos choru. Pastarojo atstovai su pirm. Vyt. Rudžiu lankėsi Toronte ir aptarė pastatymo reikalus su "Varpo" vadovybe.

Aukojo "T2" — P. Razgaitis \$2, J. Leiberis \$2, K. Milasevičienė \$3, Ign. Vaicūnionis \$5, Sten. Bučynas iš Dayton, Ohio, sumokėjo garbės prenumeratą už 1964 m. — \$10.

Prisikėlimo parapijos žinios

— Nuosirdžiai sveikiname naują PLB Bendruomenės valdybą ir linkime sėkmingai dirbti tėvynės ir jos išlaikytų vaikų gerovei. Taip pat giliai dėkojame buvusiai PLB valdybai už toje srityje atliktą darbą.

— Taip pat nuosirdžiai sveikiname T. marijonų gimnazijos auklėtinius jų suvažiavimo proga. Praėjusį sekm., 10 val. specialias Mišias laikė T. marijonų provincijos dr. T. V. Rimšelis.

— Giliai užjaučiame velionies Petro Strazdo našlę, dukras ir brolių Jurgį.

— Ši šeštad., 8 val. ryto, anturų mirties metinių proga laikomos šv. Mišios už a.a. Barborą Treigienę.

— Nuosirdžiai dėkojame sol. V. Verikaciui už giedojimą praėjusio sekmadienio pamaldose.

— Šios savaitės penktadienis — mėnesio pirmasis. Mišios, išpažintys ir Komunija per visas Mišias — 7, 7.30 ir 8 v. ryto ir, be to, 8 v. vak. Ligoniams Komunija išvežiojama iš anksto susitarus.

— Pirmą par. choro repetitiją — šį ketvirtadienį, 7.30 v.v. muzikos studijoje. Nuosirdžiai kviečiame ir choro eiles grįžti ir įsijungti visus esamus, buvusius ir naujus choristus. Naujam sezonui paruoštos gaidos apima įdomų religinį ir pasaulietišką repertuarą.

— Raginame tėvelius visus mokyklinio amžiaus vaikučius leisti į lietuvišką šeštad. mokyklą. Visi atlikime savo tautinę pareigą!

— Be uždarų savaitgalio kolektyvų moterims, kurios bus lapkr. 29, 30 ir gruodžio 1 d., taip pat organizuojamos uždaros savaitgalio kolektyvų ir vyrams. Šios bus gruodžio 6, 7 ir 8 d. Abiem kolektyvams vadovaus Romos liet. kolegijos dv. vadovs prel. Vyt. Balčiūnas. Kolektyvų bus specialiosios kolektyvų namuose netoli Toronte.

— Pakrikštyta Stanley ir Aldos Podsaedė dukrelė Lynn Marie, Viktoro ir Vandos Petrauskų dukrelė Danutė Viktorija Vanda, Vlodo ir Teresės Šlenių dvykukės dukrelės Daina Eleonora ir Daiva Teresė. Tėvelius nuosirdžiai sveikiname, o dukrelėms linkime Dievo malonių!

Vandens fluoridavimas turėjo būti pradėtas ši antradienį Toronte vandentiekioje. Gydytojų nuomone, fluoridavimas išeis į naudą dantis, bet jis taipogi gali šiek tiek sumažinti kaulų kietumą suaugusio asmens kaulų struktūroje. Dėl šios priežasties dalis Toronte gyventojų yra pasisakiusi prieš fluoridavimą. Scarborough vandentiekio stotyje, kuri per parą Torontui tiekia 24 mil. galionų vandens, jau sukurta fluoridavimo reikalingų rūgščių pusė mėnesio atsarga. Vandens skonio neįprastumą jokio pakitimo, nes chemikalų bus dedamas, palyginti, labai mažas kiekis.

Lietuvių Tarptautinės Dailės Parodos komitetas Toronte praneša spaudai, kad už tolimesnius dail. J. Račkaus daromus pranešimus anglų kalba spausdins jo liet. dailės paroda O'Keefe Centre nėra atsakingas. J. Bakis

Išnuomojamas kambarys ir virtuvė III aukšte su baldais, High Park rajone, netoli Roncesvalles gatvės. Telefonas LE 2-4074.

Geromis sąlygomis PARDUODAMAS 8 kambarių mūrinis namas. 349 Gladstone Ave., tel. LE 6-8941.

PARDUODAMAS 100 akrų žemės sklypas. Trečdalis gražaus miško su sraunia Saugen upė — 100 mylių nuo Toronto. Skambinti LE 3-4380.

ISNUOMOJAMAS ELEKTRINIS GARINTUVAS. Lengvai nuima senus sienų popierius — užtenka tik įjungti. Nepalikta net garų nei dūmų. Skambinti — A. Morkis LE 8-8459

Privaciai parduodamas mūrinis atskiiras NAMAS, 2 praustyklos, 2 virtuvės, 2 garažai. Visai arti Roncesvalles gatvės. Tel. LE 7-9322.

Dr. A. VALADKA
1081 BLOOR ST. WEST
Tel. 531-2933
KABINETAS
UZDARYTAS
rugsėjo mėn.
nuo 10 iki 20 dienos.

Dr. V. Vygantas, tarpt. katalikų stud. org. "Pax Romana" pirmininkas, buvo atskridęs į Torontą, dalyvavo PLB seimo posėdyje ir išskrido į Winnipegą, kur buvo kviestas kalbėti ukrainiečių stud. katalikų organizacijos "Obnova" suvažiavime. Praėjusi savaitė ji šis aplankė net 3 tarpt. suvažiavimus.

SESTADIENINĖ MOKYKLĄ mokslo metus pradeda rugsėjo 14 d., šeštadienį, 9 val. ryto šv. Pranciškaus mokyklą, Claremont gt. — tarp Dundas W. ir College gatvių. Tuo patiu laiku ten bus registruojami ir nauji mokiniai.

Mokyklos vadovybė

SLA 236 kp. susirinkimas, pirmas po vasaros atostogų, įvyksta rugsėjo 8 d. Lietuvių Namuose. Darbotvarkė: metinės SLA kp. parengimas spalio 26 d. ir kt. reikalai.

Visi nariai prašomi dalyvauti. Pradžią 1 val. p.p. ap.

Inž. P. Labanauskas, "Amerikos Balso" atstovas, PLB seimo dienomis ir po jų aplankė kaikiuriuos kultūrininkus bei pareigūnus ir įreikordavo trumpus pasikalbėjimus. Lankėsi ir "T2".

Evangelikų pamaldos — ši sekmadienį 9 val. ryto, išganytojo bažnyčioje. Ši sekmadienį 4 val. p.p. Liet. Namuose įvyks visuotinis parapijos susirinkimas. Rugsėjo 15 ir visais sekmadieniais po pamaldos bus laikomos 1 val. po pietų. Parapijos taryba

NERINGOS JŪRŲ SKAUTIJOS TUNTO ŽINIOS

— Jūrų Skautijos vadas J. H. Stepaits buvo įvykęs į jubiliejinę stovyklą Custer, Mich., atidarymo iškilmes, kurios įvyko VIII. 24.

— Tunto jūrų skautai, ypač jūrų skautės, dalyvavo stovykloje rengtose varžybose ir regatose.

— Prasidėjus mokslo metams ir vyresniųjų skautams sugrįžti ir savo gyvenvietėms, numatoma suintensyvinoti patirimo laipsnių programą, eilumą, taip pat ir jachtos perstatymo darbus. Planuojama greitu laiku padaryti savaitgalio išskyla.

— J.b.k. J. Kuprevičius stovyklos metu davė jūrų budžio įžodį. T.

Lietuvių studentų žinios

YRA PATIRTA, kad į Otavos un-tą galima patekti turint iš XIII skyr. egzaminų vidurkį žemiau 60.

TORONTO LIET. STUDENTŲ BŪTINĖ naujai išremontuota, perdažyta, pertvarkyta. Visus darbus teko atlikti valdybos nariams, kiti liko abejingi, nors visi naudojasi.

G. SKRINKAS sv. Mykolo gimnazijoje — XIII skyrių — baigė su 82% vidurkiu ir jo pavarde figūroja tarp geriausių mokinių. Jo nuotrauka, kartu su kitų baigusiųjų, įdėta "The Canadian Register" savaitraštyje rugpjūčio 17 d. laidoje.

DALYVAVO SKAUTIJOS JUBILIEJNEI STOVYKLOJ, JAV, iš Toronto studentai: I. Grabošaitė, R. Karka, S. Masionis, D. Tamašauskaitė, G. Rinkūnaitė, St. Velyviūtė; moksleiviai: J. Butaraitė, Z. Baranauskaitė, I. Kryčiūnaitė, J. Yeaitė, L. Gustainytė, R. Gildytė, Z. Gildytė, G. Pacevičiūtė, D. Piliponytė, K. Lays, D. Tamulionytė, R. Narusytė, A. Sapijonytė.

DUOS STIPENDIJAS. — "The Federation of Women Teachers' Association of Ontario" duoda "Helen Keeler" fondo stipendijas. Kandidatas turi būti mokytojas, studijuoti un-te ir siekti BA laipsnio. Prašymai priimami iki 1963 m. spalio 31 d. Adresas: 1260 Bay St., Toronto.

TECHNICAL SERVICE COUNCIL skelbia savo tyrimų duomenis apie inžinierių trūkumą Kanadoje. Esą šiuo metu ypač trūksta elektrikos, mechanikos, chemijos inžinierių, braižytojų ir kt. Trūkumui užpildyti bendrovių agentai dabar kviečia juos iš Britanijos ir kt. Europos kraštų.

TORONTO UN-TO PROFESORIAI reikalauja daugiau teisių un-to administravime. Universiteto prezidentas ir dekanas skiria Ontario valdžią — Board of Education. Dabar profesorius sąjunga reikalauja, kad profesorai turėtų daugiau autonomijos ir tvarkytų si kaip Europos universitetuose, kur rektoriatas yra renkami pačių profesorių ir kit valdžios tvirtinami; fakultetų dekanus renka patys profesoriai. Visą tvarko universiteto tarybos. Dabar Toronte un-to profesoriai tik paskaitas skaito, administravime jokios galios ir nuomonės neturi.

BALTIC MOVERS
Baldų pervežimas Toronte ir tolimoms distancijoms. Visas vežamas turtas apdraustas. Važiuojam kas savaitę į Montrealį, Londoną, Windsorą, Hamiltoną, North Bay, Sudburį ir kitur.
30 DEWSON ST., TORONTO
Telefonas LE 4-1403

Lietuviška baldų dirbtuvė
Daromi nauji minkšti baldai ir aptraukiami seni pigia kaina. P. Lubys. Tel. WA. 2-7981. Namų AM. 1-0537.

Lankydami Torontą
nepamirškite užsukti lietuviškon dovanų, suvenirų ir įvairių reikmenų krautuven "The Times"
1212 Dundas St. W. Tel. LE. 2-9547
J. BERZINSKAS
Užsakymai priimami ir paštu.

TORONTO BOARD OF EDUCATION
Vakariniai kursai nauji kanadiečiams

Bloor Collegiate Institute — 1141 Bloor St. West prie Dufferin St. (pirmadienį, trečiadienį), (antradienį, ketvirtadienį).
Central High School of Commerce 570 Shaw St. (į pietus nuo Harbord St.) (pirmadienį, trečiadienį).
Eastern High School of Commerce 16 Phin Ave. prie Chatham Ave. (pirmadienį, trečiadienį), (antradienį, ketvirtadienį).

Humber College Institute 280 Quebec Ave. prie Humber Ave. (pirmadienį, trečiadienį).
Kent Senior Public School — 980 Dufferin St. prie Bloor St. W. Anglių kalba pažangūs — ketvirtų ir penktų metų kurso. (antradienį, ketvirtadienį).

REGISTRACIJA
Registracija augščiau minėtose mokyklose prasideda rugsėjo 16, 17 ir 18 d. 7.30 val. vak. Registracijos mokeskis \$5.00. Kursai prasideda rugsėjo 23 d., 7.30 val. vak.

KURSAI
Basic English pradedantiems: Junior English ir pilietybė; Augštesnis kursas. Pritaikomieji kursai suaugusiems, užsieny ir čia gimusiems, kurie nori išmokti angliskai skaityti ir rašyti. (Bloor Collegiate Institute, antradienį ir ketvirtadienio vakarais).
Specialūs kursai trečiųjų metų graduantams — pirmadienį ir trečiadienį Humber College Institute, Bloor Collegiate Institute, McMurrich Senior Public School ir Eastern High School of Commerce.
CURRICULUM APIMA
Basic English, moksliška paruoštas kursas naujesiems kanadiečiams angliskai kalbėti, skaityti ir rašyti; Einaujieji reikalai; Supažindinimas su kultūrinėmis, Kanada ir jos žmonės; Grupinės diskusijos; Vaizdinės priemonės.

Informacijos teikiamos paskirose mokyklose vakarais po rugsėjo 16 d.

King Edward Senior Public School Bathurst St. (tik į šiaurę nuo College St.), (pirmadienį, trečiadienį).
McMurrich Senior Public School 115 Winona Dr. (į pietus nuo St. Clair Ave.), (pirmadienį, trečiadienį).
North Toronto Collegiate Institute 17 Broadway Ave. (vienas blokas į šiaurę nuo Eglinton Ave., į rytus nuo Yonge St. (pirmadienį, trečiadienį).

Parkdale Collegiate Institute 209 Jameson Ave. (į pietus nuo Queen St. W.), (pirmadienį, trečiadienį).

Kent Senior Public School — 980 Dufferin St. prie Bloor St. W. Anglių kalba pažangūs — ketvirtų ir penktų metų kurso. (antradienį, ketvirtadienį).

REGISTRACIJA
Registracija augščiau minėtose mokyklose prasideda rugsėjo 16, 17 ir 18 d. 7.30 val. vak. Registracijos mokeskis \$5.00. Kursai prasideda rugsėjo 23 d., 7.30 val. vak.

KURSAI
Basic English pradedantiems: Junior English ir pilietybė; Augštesnis kursas. Pritaikomieji kursai suaugusiems, užsieny ir čia gimusiems, kurie nori išmokti angliskai skaityti ir rašyti. (Bloor Collegiate Institute, antradienį ir ketvirtadienio vakarais).
Specialūs kursai trečiųjų metų graduantams — pirmadienį ir trečiadienį Humber College Institute, Bloor Collegiate Institute, McMurrich Senior Public School ir Eastern High School of Commerce.
CURRICULUM APIMA
Basic English, moksliška paruoštas kursas naujesiems kanadiečiams angliskai kalbėti, skaityti ir rašyti; Einaujieji reikalai; Supažindinimas su kultūrinėmis, Kanada ir jos žmonės; Grupinės diskusijos; Vaizdinės priemonės.

Informacijos teikiamos paskirose mokyklose vakarais po rugsėjo 16 d.

Lietuvių skautų veikla

JUBILIEJINE STOVYKLĄ, prasidėjusi rugpjūčio 17 d., baigėsi rugsėjo 1 d. Dalyvavo iš JAV ir Kanados apie 700 skautų. Specialiu minėjimu atymeta karaliaus Mindaugo diena; buvo surengti įvairūs konkursai, pašnekesiai, lauzai, pamaldos ir t.t. Stovyklą aplankė daug žymių svečių. Taip pat gauta raštu visa eilė sveikinimų.

Dalyvavo nemažai torontieščių, kurie jau grįžo su geriausiais išpušiais. Savaitgaliai ir posėdžius buvo nuvykę vadovai. Už 5 metų tautinė stovyklą įvyks mūsų nuosavoj Romovui. Į ją suvažiuos iš viso pasaulio kempelių lietuvių skautai-tės.

N. PRADETOSE MARIJOS VIE-NUOLIJOS VADOVĖ Augusta, seselė Margarita ir s. Paulė rugpjūčio 31 d. lankėsi skautų-čių Romovui. Apie pastatą motinėle ir seselės informavo rangovas P. Regina.

LAPKRIČIO 9 D. tėvai-rėmėjai ruošia bazarą—vakarą Prisikėlimo salėje. Visos organizacijos prašomos tą dieną neruosti parengimui.

ADV. s. R. KEZELIS, LSS garbės gnyjas, dalyvavo PLB seime, o laisvalaikio turėjo su Toronte skautų vadovais ir tėvais-rėmėjais pastarąją d. Romovus čarterio sudarymo ir kitų reikalių.

RAMBYNO TUNTO VADOVAI nutarė įvesti įstatymą į LSS-gą mokeskį, kuris bus \$2. Be to, primename, kad skautų nario mokeskis turi būti sumokėtas už 1964 m. iki lapkričio 31 d.

NUOLATINI SKAUTŲ RĖMĖJAI J. Strazda, jo broliui mirus, skausmo valandę skautai-tės, vadovai ir tėvai-rėmėjai giliai užjaučia.

SKAUTN. J. DAMBARAS jubil. stovyklą ejo vilkiukų pastovyklės viršininko pareigas.

LSS AUGŠTAUSIU ORGANŲ RINKIMAI. — Visi vadovai privalo užsiregistruoti ir įmokėti registracijos mokeskį iki š.m. rugsėjo 7 d. Ramby-

no tunto vadovų visus formalumus su tvarko p. V. Sendzikas.

SKAUTORAMA ir jubiliejinį metų užbaigimas įvyks lapkričio 3 d. Visi vienietai ruoškinės. F.

STOVYKLAVIETĖS FONDUI aukojų ir pirkto pėdas — \$10: P. Baronas, J. Girevičius, F. Kasperavičius, S. Kryževičius, J. Mačiulis, L. Phillips, J. Pacevičienė, M. D. Regina, T. D. Tarydas, J. V. Ycai; \$8: Sinkevičius; \$7.50: Paskauskienė; \$6.40: P. Ceponas, \$5: Z. Stonkai, S. Janušonis, V. Keršys, J. Gudavičius, A. Elijošius, L. Tamašauskas, J. Dailydaitė, J. Karaliaus, A. Piliplys, A. Keršys, J. Preikšaitis, A. Rinkūnas, Pr. Bastys, Birštonas, P. Morkūnas, V. Slensys, J. Šleikis, B. Ulouzas; \$3: G. Breichmanienė, V. Birštonas; \$2: S. Barzdaitis, H. Stasiulis, J. Saudinaitis, L. Butėnienė, P. Misičevičius, L. Pocienė, J. Jurkevičius, G. Smitienė. Visiems auktojams nuosirdus skautiškas aciu.

SI SAVAITGALI ruošiamas išskyla į skautų stovyklavietę Romovą. Visi skautai, vadovai, tėvai-rėmėjai atliks prieš žiemą dažymo darbus. Nepamirškime pasiminti darbo draubius ir įrankius. Išvykstama nuo Prisikėlimo parapijos šeštadienio rytą 7 val. Vakare Rambyno tunto vadovai turės posėdį, kuriame numatyta sustatyti darbo planą žiemos sezonui.

NOTARAS

ANTANAS LIUDZIUS, B.L. savo įstaiga nuo liepos 1 dienos

perkėle
į naujas patalpas —
Turner Building (Suite 203)
21 Main St. East, Hamilton.
Telefonai paleika tie patys:
įstaigos: JA. 7-5575
namų — FU. 3-8928

Taupyk ir skolinkis kooperatiniame bankelyje "TALKA"

ISDUODAMOS ASMENINĖS PASKOLOS IKI \$3,000, morkių paskolos iki 60% turto vertės. Nemokamas gyvybės ir paskolų draudimas. **PILNAS CEKIJŲ PATARNAVIMAS**.

Darbo dienos: pirmadieniais — penktadieniais 9 val. — 1 val. po pietų. Antradieniais ir penktadieniais 5 val. — 8 val. vakaro.
21, MAIN STREET EAST, ROOM 207 — Telefonas JA. 8-6511

Taupyk ir skolinkis

Toronto Lietuvių Kredito Kooperatyvė "PARAMA"
Būstinė: Lietuvių Namai — 1129 Dundas Street West, Toronto 3, Ontario • Telefonas LE. 2-8723

Už santaupas moka nuo 4¼% iki 5%. Už asmenines paskolas ima tik 7½%. Už paskolas - morkių — 6½%. Paskolos mirties ir invalidumo atveju apdraustas. Visų narių gyvybė apdrausta santaupe dydyje, bet ne daugiau \$2,000.00.

Paramos nariais gali būti kiekvienas lietuvis gyvenantis Kanadoje.

KASOS VALANDOS: dienos metu nuo 10 val. iki 1 val. 30 min. kiekvieną dieną, išskyrus šeštadienį ir sekmadienį, o vakare nuo 4 val. 30 min. iki 8 val. 30 min. tikti pirmadieniais ir penktadieniais.

Pas mus randasi daug naujai registruotų pardavimų High Park ir Parkdale rajonuose. Dėl informacijų skambinkite A. GARBENIS.

AL GARBENS REAL ESTATE

Kanados, Ontario ir Toronto Real Estate Boards narys.

1611 Bloor St. W. Toronto, Ont.

Telefonai: LE. 6-2738, LE. 6-2664

Vakarais — HU. 9-1543.

SWANSEA. \$16,900 visa kaina, atskiras, originalus "Duplex" 10 kambarių, vandeniu alyva apšildomas, 2 garažai. Įmokėti tik apie \$3,000. Balansas atviras morkiui.

JANE — ANNETTE. \$30,900, atskiras naujas "Triplex". Viso 14 kambarių, didelis kiemas, vandeniu alyva šildomas. Soninis įvažiavimas. Įmokėti apie \$8,000. Vienas atviras morkiui balansui.

PRIE HUMBER UPES. \$31,500, 17 kambarių naujas "Triplex". Balkonai, dideli butai, pajamos \$355 mėnesį, vandeniu alyva apšildomas, didelis sklypas. Įmokėti \$10,000.

Nr. 5 VIESKELIS. \$13,000, 4 akrų žemės 10 mylių nuo Toronte, asfaltuota gatvė, miesto vanduo. Įmokėti \$4,000.

WAUBAUSHENE, ONTARIO — \$4,000 visa kaina, vasarnamis prie Georgian Bay ežero, 90 mylių nuo Toronte, įrengtas su baldais, privatus ežero krantas, geras žuvasimas. Įmokėti \$2,000.

Pas mus randasi daug naujai registruotų pardavimų High Park ir Parkdale rajonuose. Dėl informacijų skambinkite A. GARBENIS.

MONTREAL, Que.

Montrealyje rugsėjo 8 d., 12.30 val. p.p. Aušros Vartų parap. salėje rengiamas

TAUTOS ŠVENTĖS MINĖJIMAS

Programa:
Alg. J. KAULENO paskaita, sol. G. CAPKAUSKIENĖS dainos, skautų vyčių tautiniai šokiai, vadovaujami J. Piečiačio.

KLB Montrealio seimelio prezidiumas.

I PLB seimą buvo nuvykę: red. J. Kardelis, dr. P. Lukoševičius, su poniu, Stp. Kęsgaila su poniu, Pr. Rudinskas kaip seimo atstovai. Pasaulio Liet. Dienų parengimoose dalyvavo ir daugiausia montrealiečių — dail. Remeika, Paukštaitis ir kt.

Pranešimas lietu